

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin 2014 - 2020

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin opracowana została w procesie uspołecznionym i zaakceptowana przez przedstawicieli lokalnej społeczności.

Dokument opracował Referat Rozwoju Urzędu Miasta Radlin pod nadzorem merytorycznym pracowników naukowych Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach dr. Jana Bondaruka i dr. Leszka Trząskiego z zespołem.

Dokument opracowano przy współudziale mieszkańców Radlina (aneks nr 7).

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin 2014 – 2020 została przyjęta przez Radę Miejską w Radlinie uchwałą nr BRM.0007.057.2014

Spis treści

1. WPROWADZENIE	2
1.1 Przesłanki do utworzenia nowej strategii.....	2
1.2 Metodologia prac nad strategią	3
2. REZULTATY ANALIZY SYTUACJI STRATEGICZNEJ MIASTA.....	4
2.1 Wnioski z uaktualnionej diagnozy strategicznej. Sformułowanie problemów strategicznych.....	4
3. PLANOWANIE. ZESTAW CEŁÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.....	6
3.1. Cele strategiczne, cele szczegółowe, kierunki działań oraz podmioty odpowiedzialne za wdrażanie.....	6
3.2. Cele strategiczne w odniesieniu do dokumentów programowych wyższego szczebla.....	13
4. ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII I MONITOROWANIA TEGO PROCESU.....	15
4.1. System zarządzania strategią	15
4.2 Zestaw zagadnień do zarządzania strategią - wskaźniki monitorowania.....	16
4.2.1. Zespół ds. wdrażania strategii.....	16
4.2.2. Wskaźniki monitorowania strategii.....	17
4.2.3. Formularze do monitoringu realizacji strategii Miasta Radlina do 2020 roku	21
5. ANEKSY.....	22
Aneks nr 1. Wyniki badania ankietowego w Mieście Radlin.....	23
Aneks nr 2. Raport z I warsztatów.....	25
Aneks nr 3. Raport z badań przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Radlin z wykorzystaniem narzędzia badawczego.....	27
Aneks nr 4 - Problemy strategiczne.....	36
Diagnoza Problemów Społecznych w Radlinie.....	42
Aneks nr 5 Opinia dotycząca realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na lata 2005 - 2015 (J.Bondaruk, L.Trząski – GIG Katowice).....	45
Aneks nr 6 Opinia dot. oddziaływania projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na środowisko (J.Bondaruk, L.Trząski – GIG Katowice).....	48
Przewidywane oddziaływanie wynikające z wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin.....	52
Aneks nr 7 – lista uczestników warsztatów strategicznych.....	57

1. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument powstał jako odpowiedź na potrzebę aktualizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin. Aktualizacja dokumentu odbyła się w ramach realizacji projektu „Nowoczesny Samorząd = Przejrzysty Samorząd”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach poddziałania 5.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Proces aktualizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin był wspierany przez ekspertów zewnętrznych – dr. Jana Bondaruka i dr. Leszka Trząskiego z zespołem (pracownicy naukowcy Głównego Instytutu Górniczego z Katowic). Ich praca była w 100% finansowana z EFS.

1.1 Przesłanki do utworzenia nowej strategii

Generalne zalecenie ekspertów: należy sporządzić i uchwalić nową strategię w perspektywie 2020 roku. Wynika to z następujących przesłanek:

- dotychczasowa strategia, uchwalona w 2004 roku, mająca obowiązywać do roku 2015, została opracowana w innych realiach gospodarczych i społecznych,
- dotychczasowa strategia nie odzwierciedla nowej struktury celów zapisanych w nowo uchwalonej strategii rozwoju województwa,
- dotychczasowa strategia nie określa kryteriów i procedur ewaluacji efektów wdrażania ani elementów operacjonalizacji,
- dotychczasowy dokument zawiera elementy zbędne z punktu widzenia dzisiejszego czytelnika i dotyczące szczegółów diagnozy strategicznej sprzed dekady; co więcej, procedura i metody prac diagnostycznych, analitycznych i planistycznych w znacznym stopniu różnią się od zastosowanych przed dekadą,
- wskazane w dokumencie źródła finansowania działań są w znacznej części nieaktualne.

W związku z powyższym opracowanie nowego, aktualnego i zwięzłego dokumentu pozwoli osiągnąć lepszy efekt przy mniejszym nakładzie pracy niż przekształcanie starego dokumentu.

1.2 Metodologia prac nad strategią

Podobnie jak w przypadku wcześniejszej wersji Strategii, Miasto Radlin obrało dla procesu tworzenia dokumentu, koncepcje pracy partycypacyjnej, tzn. przy aktywnym udziale społeczności miasta, zarówno w formie bezpośrednich spotkań warsztatowych, jak również uruchomieniu specjalnej platformy cyfrowej dla internautów.

Celem warsztatów była diagnoza głównych wyzwań i problemów rozwoju, z jakimi gmina będzie musiała zmierzyć się w nadchodzących latach. W warsztatach wzięło udział ponad 50 osób związanych ze sferą społeczną, kulturową, gospodarczą, edukacyjną, socjalną, sportową. Ponadto w warsztatach udział wzięli Radni Miasta oraz przedstawiciele Urzędu Miasta Radlin, Subregionu Zachodniego, Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim, oraz największych zakładów pracy w mieście. Zaproszenia otrzymali również przedstawiciele gmin ościennych.

Praca warsztatowa koncentrowała się na sześciu obszarach tematycznych, tj. infrastruktura, sfera społeczna, gospodarka, środowisko i przestrzeń, usługi publiczne, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju. W efekcie warsztatów ustalano listę wyzwań/problemów i propozycji działań dla w/w obszarów.

Harmonogram prac nad strategią był następujący:

- ➔ 23 kwietnia 2013r. w UM Radlin odbyło się szkolenie wprowadzające do metodologii prac nad aktualizacją Strategii, skierowane do radnych, kierowników wydziałów UM Radlin i jednostek organizacyjnych miasta. W szkoleniu uczestniczyło 21 osób. Szkolenie prowadzili eksperci zewnętrzni (przedstawiciele GIG). Na szkoleniu omówiono logikę budowy strategii, strukturę dokumentu i zasady wdrażania, oraz sposób przygotowania i przeprowadzenia warsztatów diagnostycznych i strategicznych.
- ➔ 21 maja 2013r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie odbyły się pierwsze warsztaty z mieszkańcami i lokalnymi liderami. Wysłano zaproszenia do ponad 100 osób; w warsztatach uczestniczyło 40 osób. Na podstawie warsztatów eksperci sformułowali główne cele i kierunki rozwoju miasta.
- ➔ W lipcu 2013r. uruchomiono elektroniczne narzędzia do konsultacji strategii – forum dyskusyjne i ankietę. Aktualnie forum dyskusyjne jest wykorzystywane na bieżąco i z założenia ma funkcjonować bezterminowo. Raport z badania ankietowego znajduje się w załączniku.
- ➔ Na stronie internetowej Urzędu Miasta Radlin i portalach społecznościowych pojawiały się

na bieżąco informacje o procesie aktualizacji strategii.

- ➔ 27 sierpnia 2013r. pojawiła się na stronie www.radlin.pl wstępna lista celów i priorytetów celem zapoznania się przed drugimi warsztatami.
- ➔ 3 września 2013r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Radlinie odbyły się drugie warsztaty. Przygotowano zaproszenia analogicznie jak w przypadku pierwszych warsztatów (ta sama grupa odbiorców, mimo iż nie wszyscy byli na pierwszych warsztatach), w warsztatach uczestniczyło 41 osób. Prace warsztatowe skupiły się wokół omówienia sformułowanych wcześniej przez ekspertów celów i priorytetów, oraz wypracowania sposobu monitorowania i ewaluacji strategii.
- ➔ 30 października 2013r. w obecności władz miasta odbyło się podsumowanie dotychczasowych prac, rozpoczęły się prace końcowe (doprecyzowanie sposobu wdrażania i monitorowania, dobór wskaźników monitorowania, poprawki redakcyjne).
- ➔ 27 marca 2014 r. na forum do konsultacji strategii pojawił się dokument „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin do roku 2020 - wersja beta”.

2. REZULTATY ANALIZY SYTUACJI STRATEGICZNEJ MIASTA

2.1 Wnioski z uaktualnionej diagnozy strategicznej. Sformułowanie problemów strategicznych

Problemy strategiczne sformułowane zostały na podstawie analizy istniejących dwóch dokumentów, obejmujących swoim tematem rzeczoną tematykę:

- Raport „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, autorstwa dr. Andrzeja Górnego, przy konsultacji dr Agaty Zygmunt;
- Diagnoza problemów społecznych miasta Radlin, opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie,

oraz raportu z badań przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Radlin przez pracowników naukowych Głównego Instytutu Górnictwa.

Dokument „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta” został opracowany po badaniach z przełomu maja i czerwca 2010 roku,

na reprezentatywnej – względem ogółu populacji mieszkańców Radlina - próbie badawczej. Przeprowadzono sondaże wśród 2,7 % mieszkańców miasta¹. Z kolei „Diagnozy problemów społecznych w Radlinie”, autorstwa Krystyny Kryszewskiej oraz Tomasza Stońskiego, to opracowanie dotyczące istniejących problemów społecznych, na podstawie raportów Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie, różnicujących społeczność badanych wedle kategorii płci, wieku, oraz rejonu zamieszkania.

Niniejsza analiza opracowań badawczych, nakreśla następujące problemy strategiczne dla miasta Radlin:

- potrzeba animacji społecznej, zwłaszcza wśród osób o wysokim stopniu zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- potrzeba ponadlokalnej współpracy na rzecz rozwiązywania problemów miasta i jego mieszkańców,
- animacja na rzecz przedsiębiorczości, samozatrudnienia, wyrównywania szans i pomocy w poruszaniu się na rynku pracy,
- promowanie postaw aktywnego uczestnictwa w procesie zarządzania miastem, partycypacji społecznej oraz koncepcji społeczeństwa obywatelskiego,
- zwiększanie jakości usług publicznych,
- potrzeba stworzenia polityki promocyjnej w oparciu o turystykę industrialną oraz historię górnictwa, w celu budowania tożsamości miasta i jego promocji,
- dbałość o przestrzeń publiczną miasta,

Szczególnie istotne z punktu widzenia mieszkańców wydają się problemy wynikające z monokultury górniczej. Ochronę przed załamaniem gospodarczym spowodowanym likwidacją kopalni może zapewnić wdrożenie odpowiedniego scenariusza działań skierowanego na wprowadzenie niezbędnych zmian w strukturze gospodarki. Według mieszkańców ważne jest wykorzystanie terenów i obiektów przemysłowych dla lokalnej strefy ekonomicznej oraz bliskości autostrady na pozyskanie nowych inwestorów. Miasto boryka się z dużym natężeniem ruchu i brakiem miejsc parkingowych, wynika to z braku odpowiednich rozwiązań systemowych w transporcie publicznym, a także brakiem sieci dróg i tras rowerowych łączących Radlin z innymi

---

¹ A. Górný, A. Zygmunt: Mieszkać, pracować i odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta, Rybnik 2010, str. 5

miastami. Respondenci zwrócili uwagę również na niedostatek usług zdrowotnych, a także na brak rozwiązań systemowych i infrastrukturalnych dla starzejącego się społeczeństwa. Dla mieszkańców szczególnie ważne wydają się również kwestie dotyczące dbałości o środowisko (problem niskiej emisji) i utrzymania czystości miasta. Istotny problem stanowi także zgłaszana przez respondentów mała integracja lokalnej społeczności oraz niewystarczająca oferta kulturalna.

Niniejsza problematyka jest odzwierciedlona w późniejszych celach strategicznych.

3. PLANOWANIE. ZESTAW CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

3.1. Cele strategiczne, cele szczegółowe, kierunki działań oraz podmioty odpowiedzialne za wdrażanie

Lista obszarów priorytetowych oraz celów i kierunków działań jest w pełni komplementarna z listą obszarów priorytetowych zawartych w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*:

Tabela 1

Obszary priorytetowe

Obszary priorytetowe „ŚLĄSKIE 2020+”	Zaproponowane obszary priorytetowe dla nowej Strategii
NOWOCZESNA GOSPODARKA	GOSPODARKA
SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW	SFERA SPOŁECZNA I USŁUGI
PRZESTRZEŃ	PRZESTRZEŃ
RELACJE Z OTOCZENIEM	WSPÓŁPRACA ZEWNĘTRZNA

Źródło: Opracowanie własne

W proponowanym zestawie celów strategicznych wyeksponowano wymiar współpracy ponadlokalnej, co jest istotnym novum w porównaniu z dotychczasową strategią na lata 2005 - 2015. W wymiarze lokalnym znacznie mocniej niż w dotychczas obowiązującej strategii

wyeksponowano kwestie związane z kształtowaniem nowoczesnej społeczności obywatelskiej, dostosowaniem lokalnej przedsiębiorczości do regionalnych wyzwań gospodarczych, integracją systemów transportowych, a także problemy szczegółowe, np. związane z wykorzystaniem narzędzi informatycznych dla wzmocnienia przejrzystości procesu zarządzania miastem, z wykorzystaniem lokalnych źródeł energii, zwiększeniem dostępności miejskiego zasobu mieszkań dla młodych, stworzeniem systemu opieki nad zwierzętami, dostosowywaniem zakresu i jakości usług związanych z czystością miasta i porządkiem publicznym do oczekiwań społecznych.

Objaśnienie zawartości tabeli:

Cel strategiczny - cel najwyższego rzędu w strategii miasta. Mówi o tym, jaki jest oczekiwany efekt końcowy realizacji strategii. Osiągnięcie celu głównego nie jest możliwe poprzez realizację pojedynczego elementu strategii. Cel główny jest odpowiedni do zidentyfikowanego problemu, a jego osiągnięcie ma doprowadzić do zmiany sytuacji niepożądaną na pożądaną.

Cele szczegółowe - wskazują sposoby osiągnięcia celu głównego. Dotyczą zmiany wybranych aspektów problemu lub wycinka strategii, co przyczynia się do osiągnięcia celu głównego.

Kierunki działań – wskazują uszczegółowione przedsięwzięcia, zaplanowane w celu realizacji celów szczegółowych, a za ich pośrednictwem celu głównego

Podmiot odpowiedzialny – to wykonawcy działań, określonych w „kierunkach działań”; komórki Urzędu Miasta, jednostki miejskie, organizacje pozarządowe i zakłady pracy.

Tabela 2

Cele strategiczne oraz planowane kierunki działań

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓLOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA WDRAŻANIE
1. Przedsiębiorczość o szerokim spektrum branżowym, innowacyjna, dopasowana zarówno do potrzeb lokalnych, regionalnych oraz rynków zewnętrznych, o stabilnej pozycji konkurencyjnej, niezależna od zmian koniunktury w górnictwie.	1.1 Struktura branżowa MŚP dostosowana do potrzeb „nowej gospodarki” regionu, wykraczająca poza górnictwo i tradycyjny przemysł.	1.1.1 Wykorzystanie terenów pogórnich do tworzenia skupisk firm produkcyjnych i usługowych. 1.1.2 Dopasowanie lokalnych inicjatyw gospodarczych do wyzwań i potrzeb regionu. 1.1.3 Inspirowanie i wspieranie przedsiębiorczości na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu.	- GKE, UI, GR, KWK, KOKS, - DG, FF, -RR, FF,
	1.2 Przedsiębiorczość dostosowana do lokalnych potrzeb, innowacyjna, oferująca lokalny produkt markowy.	1.2.1 Wspieranie/promowanie przedsięwzięć gospodarczych na rzecz wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz nowoczesnego zagospodarowania odpadów. 1.2.2 Organizowanie/wspieranie sieci współpracy między różnymi branżami lokalnych MŚP i sektorem obywatelskim. 1.2.3 Wspieranie działań podmiotów gospodarczych na rzecz kreowania/promowania lokalnego produktu markowego. 1.2.4 Wykorzystanie edukacji szkolnej i przedszkolnej do kształtowania postawy przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych. 1.2.5 Udział w przedsięwzięciach dostosowujących ofertę szkolnictwa zawodowego do realiów regionu. 1.2.6 Wspieranie osób podejmujących samozatrudnienie. 1.2.7 Wspieranie mikroprzedsiębiorczości w przestrzeni śródmiejskiej – zwłaszcza działań nakierowanych na powiększenie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego. 1.2.8 Gospodarcza aktywizacja z wykorzystaniem wszelkich form partnerstwa publiczno-prywatnego.	-RR, GKE, -RR, FF, -RR, FF, -ES, MZOPO, -ES, MZOPO, DG, -DG, FF, OPS, -DG, FF, OPS, -RR, UI, DG, FF,
2. Społeczność wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju i zarządzaniu miastem, korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych dostosowanych do potrzeb wszystkich	2.1 Kształtowanie społeczeństwa informacyjnego zaangażowanego w rozwój miasta.	2.1.1 Wykorzystanie systemu edukacji szkolnej do kształtowania kompetencji do obywatelskiego funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej. 2.1.2 Podnoszenie kompetencji do funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej dla wszystkich grup społecznych. 2.1.3 Rozwój infrastruktury służącej informatyzacji sfery publicznej. 2.1.4 Rozwój procedur dla e-zarządzania usługami i przestrzenią publiczną oraz wykorzystanie technik informatycznych dla zwiększenia bezpieczeństwa publicznego.	-ES, INF, FF -OPS, RR, INF - SEK, INF, SO, STM - SEK, RR, INF, SO

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA WDRAŻANIE
grup społecznych.		2.1.5 Wykorzystanie narzędzi informatycznych dla wzmocnienia przejrzystości i deliberytywności zarządzania miastem. 2.1.6 Organizowanie powszechnego uczestnictwa w kształtowaniu estetyki przestrzeni miasta (w tym zaangażowanie subkultur młodzieżowych). 2.1.7 Doskonalenie bezpośredniej partycypacji społecznej w decydowaniu o rozwoju – w tym: budżet obywatelski, konsultacje społeczne, inicjatywy uchwałodawcze.	- INF, SEK, - RR, UI, ES, - SM, RR, BRM,
	2.2 Wzmocnienie oferty czasu wolnego.	2.2.1 Tworzenie/odtworzenie terenów rekreacyjnych (np. wykorzystanie terenu Bażaniarni, hałdy pogórnicy, Wypankowa, Redenu). 2.2.2 Poszerzenie oferty kulturalnej (zarówno kultura masowa jak i kultura wysoka). 2.2.3 Wyrównywanie szans dostępu do oferty czasu wolnego (np. ulgi dla rodzin wielodzietnych).	- UI, RR, SM, - SM, MOK, RR, - OPS, RR, ES, MOK, MOSIR,
	2.3 Wzmocnienie systemu usług sfery edukacyjnej, socjalnej, zdrowotnej i pomocy społecznej, w tym dostosowanie jej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.	2.3.1 Inwestycje infrastrukturalne dla potrzeb sfery socjalnej, edukacyjnej i pomocy społecznej. 2.3.2 Adaptacja istniejących obiektów do potrzeb sfery socjalnej lub pomocy społecznej. 2.3.3 Zwiększenie zakresu podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych (np. rehabilitacja). 2.3.4 Realizacja programów aktywności lokalnej. 2.3.5 Wspieranie przedsięwzięć w zakresie e-learningu i e-edukacji, szczególnie osób starszych.	- SM, OPS, UI, GKE, - OPS, UI, GKE, GR, - MOSIR, OPS, - SM, OPS, - EDU, OPS,
	2.4 Wykorzystanie lokalnych oraz odnawialnych źródeł energii.	2.4.1 Rozbudowa sieci ciepłowniczej wykorzystującej lokalne źródła energii. 2.4.2 Wspieranie podmiotów indywidualnych we wprowadzaniu rozwiązań wykorzystujących lokalne źródła energii.	- UI, GKE, ZGK, - GKE, DG, RR,
	2.5 Zwiększenie dostępności miejskiego zasobu mieszkań dla młodych.	2.5.1 Wspieranie budownictwa socjalnego i komunalnego poprzez działania inwestycyjne oraz poprzez adaptowanie istniejącej zabudowy.	- UI, GKE, ZGK, GR

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA WDRAŻANIE
	2.6 Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych związanych z porządkiem publicznym i czystością miasta.	2.6.1 Powszechna, ustawiczna edukacja w zakresie gospodarki odpadami. 2.6.2 Stworzenie systemu opieki nad zwierzętami. 2.6.3 Dokończenie rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych. 2.6.4 Doskonalenie procedur reagowania dla realizacji bezpieczeństwa publicznego. 2.6.5 Dostosowywanie zakresu i jakości pozostałych usług związanych z czystością miasta i porządkiem publicznym (np. cmentarnictwo) do oczekiwań społecznych.	- GKE, STM, EDU - GKE,ES - UI, GKE, ZGK - SO, OSP, STM - SO , OSP, STM
3. Przestrzeń publiczna wysokiej jakości, dostępna dzięki dobremu transportowi publicznemu, bezpieczna i atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających miasto.	3.1 Zasadnicza poprawa dostępności i jakości transportu publicznego.	3.1.1 Integracja transportu publicznego (autobusowego i kolejowego) poprzez współpracę z przedsiębiorstwami komunikacyjnymi w Rybniku, Wodzisławiu, Jastrzębiu. 3.1.2 Koordynacja szynowego i drogowego transportu publicznego w ramach systemu regionalnego.	- GKE, UI, - GKE, UI
	3.2 Poprawa jakości sieci drogowej.	3.2.1 Przebudowa systemu dróg, w tym budowa obwodnicy miasta. 3.2.2 Wprowadzenie elementów inteligentnego systemu sterowania ruchem. 3.2.3 Koordynacja systemu ścieżek rowerowych z systemami miast ościennych w ramach systemu ponadlokalnego.	UI, GKE, ZGK
	3.3 Poprawa funkcjonalności i estetyki poszczególnych obszarów miasta.	3.3.1 Poprawa wizerunku centrum miasta. 3.3.2 Wszechstronna rewitalizacja osiedla Emma i innych obiektów dziedzictwa epoki przemysłowej. 3.3.3 Wprowadzenie polityki parkingowej spójnej z działaniami dotyczącymi jakości sieci drogowej, transportu publicznego i przestrzeni publicznych.	- UI, RR, ZGK - UI, OPS, RR, ZGK, MR, - UI, GKE, ZGK
	3.4 Znaczące zwiększenie wykorzystania i polepszenie jakości przestrzeni publicznej	3.4.1 Zwiększenie areалу i kształtowanie wysokiej jakości użytków zielonych (także w centrum miasta). 3.4.2 Przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne na rzecz ograniczenia uciążliwości środowiskowych w przestrzeni publicznej (ograniczenie hałasu, eliminacja zanieczyszczeń powietrza). 3.4.3 Ograniczenie zanieczyszczenia światłem. 3.4.4 Rozbudowa lokalnego systemu ścieżek pieszych i rowerowych łączącego obiekty sportowe, rekreacyjne, tereny zieleni.	- UI, GKE, GR, ZGK, - SM, UI, GKE, ZGK, - UI, GKE, - UI, GKE, ZGK

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA WDRAŻANIE
4. Miasto pozytywnie rozpoznawalne w regionie i kraju, osiągające wymierne korzyści z ponadlokalnych sieci współpracy.	4.1 Wykorzystanie szans wynikających z korzystnego położenia w Subregionie Zachodnim i z możliwości współpracy z innymi gminami.	4.1.1 Wspólne z innymi miastami/gminami przedsięwzięcia dla rozbudowy ponadlokalnej infrastruktury transportowej. 4.1.2 Wspólne z innymi gminami przedsięwzięcia na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich. 4.1.3 Wspólne z innymi gminami inicjatywy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. 4.1.4 Współorganizowanie i integrowanie z innymi gminami specjalistycznych usług publicznych o ponadlokalnym znaczeniu (np. kultura, transport publiczny, zdrowie, usługi społeczne). 4.1.5 Wspólne z innymi gminami inicjatywy na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i wspierania organizacji pozarządowych.	- RR, UI, GKE, PTTK, - RR, UI, GKE - DG, ES, OPS, FF, - MOK, SKA, NZOZ, BPO, - RR, SKA, MR, AS, FF
	4.2 Wykreowanie atrakcyjnego wizerunku miasta.	4.2.1 Inspirowanie i wspieranie imprez sportu wyczynowego i masowego o zasięgu ponadlokalnym, w tym ogólnokrajowym i międzynarodowym. 4.2.2 Promowanie turystyki przemysłowej i turystyki miejskiej.	- RR, MOSIR, KS, - SM, RR, PTTK, KS, MR

Źródło: Opracowanie GIG na podstawie materiału zebranego podczas warsztatów strategicznych

Legenda:

Struktura urzędu:

SEK	Sekretarz Miasta
SM	Skarbnik Miasta
BRM	Biuro Rady Miejskiej.
SO	Referat Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego
RR	Referat Rozwoju (Urząd Miasta Radlin)
UI	Wydział Urbanistyki i Inwestycji (UM Radlin)
GKE	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ekologii (UM Radlin)
GR	Wydział Gospodarki Nieruchomościami (UM Radlin)
DG	Referat Działalności Gospodarczej (UM Radlin)
ES	Wydział Edukacji i Spraw Społecznych (UM Radlin)
INF	stanowisko ds. informatyki.
STM	Straż Miejska

Miejskie jednostki:

MOK	Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie
MOSIR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie
MZOPO	Miejski Zespół Obsługi Placówek Oświatowych
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej w Radlinie

Trzeci sektor:

OSP	Ochotnicze Straże Pożarne w Radlinie (OSP Biertułtowy, OSP Głóźyny, OSP przy Koksowni „Radlin”).
FF	Forum Firm Miasta Radlin
PTTK	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Radlinie
KS	kluby sportowe w Radlinie (KS Górnik Radlin, TS Górnik Radlin, SK Górnik Radlin, UKS Trójka, KG Radlin, UKS Ronin, SDSW Tao, skat kluby)
MR	Stowarzyszenie Młody Radlin
AS	Stowarzyszenie Aktywni Społecznie
SKA	Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych
RTK	Radlińskie Towarzystwo Kulturalne
BPO	Biuro Porad Obywatelskich

Inne:

NZOZ	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Radlnie.
KWK	Kopalnia Węgla Kamiennego „Marcel” w Radlnie
KOKS	Koksownia „Radlin”

3.2. Cele strategiczne w odniesieniu do dokumentów programowych wyższego szczebla

Tabela 3

Cele strategiczne w odniesieniu do dokumentów programowych wyższego szczebla.

CEL STRATEGICZNY – STRATEGIA RADLINA	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WODZISŁAWSKIEGO
<p>1. Przedsiębiorczość o szerokim spektrum branżowym, innowacyjna, dopasowana zarówno do potrzeb lokalnych, regionalnych oraz rynków zewnętrznych, o stabilnej pozycji konkurencyjnej, niezależna od zmian koniunktury w górnictwie.</p>	<p>Obszar priorytetowy A: NOWOCZESNA GOSPODARKA Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność. Cel operacyjny: A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa.</p> <p>Cel operacyjny: A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych.</p> <p>Cel operacyjny: A4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały.</p>	<p>Obszar Priorytetowy 1: Gospodarka Cel strategiczny C1: Konkurencyjna struktura gospodarcza subregionu zachodniego opierająca się na wykorzystywaniu potencjałów wewnętrznych oraz powiązaniach z sąsiednimi centrami rozwoju nowej gospodarki.</p>	<p>I Obszar: GOSPODARKA Cel strategiczny: 1.1 Wsparcie współpracy gospodarczej pomiędzy przedsiębiorcami. Cel strategiczny: 1.2 Współpraca międzynarodowa (wymiana doświadczeń z dziedziny szeroko rozumianej gospodarki).</p>
<p>2. Społeczność wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju i zarządzaniu miastem, korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych dostosowanych do potrzeb wszystkich grup społecznych</p>	<p>Obszar priorytetowy B: SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie. Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców. Cel operacyjny: B.3.</p>	<p>Obszar Priorytetowy 2: Kapitał ludzki Cel strategiczny C2: Wysoka jakość kapitału ludzkiego zwiększająca szanse rozwoju indywidualnego oraz wspierająca rozwój społeczny i gospodarczy subregionu.</p>	<p>3 Obszar: Społeczeństwo i Infrastruktura Społeczna Cel strategiczny: 3.4 Rozwój kulturalny i organizacja czasu wolnego (w tym rozwój rekreacji i turystyki). Cel strategiczny: 3.5 Rozszerzenie form i płaszczyzn dialogu społecznego oraz integracji lokalnej. Cel strategiczny: 3.8 Rozwój dobrej administracji przyjaznej dla klienta.</p>

CEL STRATEGICZNY – STRATEGIA RADLINA	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	STRATEGIA ROZWOJU SUBREGIONU	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WODZISŁAWSKIEGO
	Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.		
<p>3. Przestrzeń publiczna wysokiej jakości, dostępna dzięki dobremu transportowi publicznemu, bezpieczna i atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających miasto.</p>	<p>Obszar priorytetowy C: PRZESTRZEŃ Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni. Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska. Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi. Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.</p>	<p>Obszar Priorytetowy 3: Przestrzeń i środowisko Cel strategiczny C3: Spójna, atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń warunkująca rozwój aktywności mieszkańców i stanowiąca wyróżnik subregionu w otoczeniu.</p>	<p>4 Obszar: Infrastruktura Techniczna Cel strategiczny: 4.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej. Cel strategiczny: 4.3. Rozwój infrastruktury związanej z ochroną środowiska. Cel strategiczny: 4.4. Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej.</p>
<p>4. Miasto pozytywnie rozpoznawalne w regionie i kraju, osiągające wymierne korzyści z ponadlokalnych sieci współpracy.</p>	<p>Obszar priorytetowy D: RELACJE Z OTOCZENIEM Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy. Cel operacyjny: D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu. Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego.</p>	<p>Obszar Priorytetowy 4: Zarządzanie rozwojem Cel strategiczny C4: Nowe perspektywy rozwoju oraz wysoka pozycja Subregionu Zachodniego w otoczeniu wynikająca ze wspólnej realizacji polityki rozwoju przez gminy subregionu.</p>	<p>3 Obszar: Społeczeństwo i Infrastruktura Społeczna Cel strategiczny: 3.6. Rozwój współpracy regionalnej i międzynarodowej.</p>

Źródło: Opracowanie własne

4. ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII I MONITOROWANIA TEGO PROCESU

4.1. System zarządzania strategią

System zarządzania strategią może dobrze działać tylko pod warunkiem, że efekty realizacji strategii są monitorowane. Monitorowanie będzie przebiegać w oparciu o stały zestaw wskaźników, których wartości są corocznie aktualizowane. Wskaźnikami będą objęte wszystkie cele strategiczne i szczegółowe.

Wartości wskaźników będą się opierać na danych zbieranych przez Urząd Miasta oraz na danych statystyki publicznej. Oprócz oceny ilościowej opartej o wartości wskaźników, bardzo istotne będzie gromadzenie opisów podejmowanych działań oraz danych jakościowych opartych np. o badania ankietowe przeprowadzane wśród lokalnej społeczności oraz grupy interesariuszy. Zapewniony zostanie również monitoring spójności Strategii z Wieloletnią Prognozą Finansową.

Wdrożony system monitorowania pozwoli na ocenę zarówno działań prowadzonych z udziałem administracji, jak i organizacji społecznych oraz biznesowych. Rezultaty ewaluacji opartej o monitoring będą stanowić podstawę do analizy stopnia realizacji poszczególnych działań, jak również ewentualnych korekt i aktualizacji strategii.

Dokumentem prezentującym stopień wdrażania strategii będzie raport monitoringowy. Organem odpowiedzialnym za raportowanie jest Zespół ds. wdrażania strategii - podmiot zaangażowany w realizację Strategii. Raport będzie sporządzany corocznie - zasadniczym okresem monitorowania jest rok kalendarzowy. Raporty częściowe sporządzane przez poszczególne wydziały zaangażowane w realizację poszczególnych działań powinny być zbierane przez Zespół ds. wdrażania strategii.

Reasumując, proces monitorowania i ewaluacji strategii będzie się opierać na poniższych założeniach:

- ocena realizacji celów strategii będzie odbywać się w sposób mierzalny poprzez analizę wartości wskaźników monitoringu, przypisanych poszczególnym celom i działaniom,
- przypisane wskaźniki będą mieć formę wskaźników ilościowych (statystycznych) i jakościowych (opisowych),
- ocena wdrażania i ewaluacji Strategii będzie opierać się nie tylko na corocznych analizach wskaźników statystycznych, ale również na badaniach jakościowych (np. badania ankietowe

- dedykowane lokalnej społeczności),
- źródłem danych dla wartości wskaźników statystycznych będą dane z Urzędu Miasta oraz podmiotów funkcjonujących na terenie miasta,
  - wartości wskaźników będą corocznie aktualizowane w sposób skoordynowany z opracowaniem danych dla potrzeb statystyki publicznej,
  - raportowanie będzie prowadzone w sposób zbieżny z oceną realizacji budżetu by umożliwić analizę związków pomiędzy wydatkami budżetu, a zmianami wartości wskaźników,
  - coroczna ocena oparta o wskaźniki opisowe i jakościowe będzie odbywać się w połączeniu z corocznym stanem realizacji WPF w kontekście budżetu – sporządza Zespół ds. wdrażania strategii,
  - ocena trendów zmian wartości wskaźników będzie odbywać się w oparciu o formularze raportów rocznych – prowadzona przez Zespół ds. wdrażania strategii,
  - sporządzane co roku raporty monitorujące realizację zadań Strategii będą upubliczniane na stronie internetowej Miasta Radlin oraz w Biuletynie Informacji Publicznej,
  - w przypadku braku dostępności danych ilościowych będą sporządzane jakościowe oceny realizacji danego kierunku działań,
  - element wspomagający proces raportowania i oceny skuteczności prowadzonych działań, będzie stanowić w przyszłości system prezentujący wskaźniki monitoringu i realizacji strategii wykorzystujący publicznie dostępną przestrzeń cyfrową.

Wartości wskaźników będą analizowane w układzie rocznym oraz wieloletnim w celu określenia trendów zmian (patrz Formularz I i Formularz II – p. 4.2.3).

4.2 Zestaw zagadnień do zarządzania strategią - wskaźniki monitorowania

4.2.1. Zespół ds. wdrażania strategii

Zespół ds. wdrażania strategii zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza. W jego skład wejdą przedstawiciele jednostek odpowiedzialnych za monitorowanie poszczególnych wskaźników.

Zakres zadań Zespołu:

- coroczne tworzenie raportów monitoringowych z realizacji strategii – do końca II kwartału roku następującego po roku za który są zbierane dane,

- upublicznianie raportów na BIP oraz na stronie www.radlin.pl,
- ocena realizacji Strategii w kontekście realizacji budżetu miasta i WPF,
- w przypadku konieczności przedkładanie Burmistrzowi propozycji aktualizacji Strategii.

4.2.2. Wskaźniki monitorowania strategii

Tabela 4

Wskaźniki monitorowania strategii

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA MONITOROWANIE
1. Przedsiębiorczość o szerokim spektrum branżowym, innowacyjna, dopasowana zarówno do potrzeb lokalnych, regionalnych oraz rynków zewnętrznych, o stabilnej pozycji konkurencyjnej, niezależna od zmian koniunktury w górnictwie.	1.1 Struktura branżowa MŚP dostosowana do potrzeb „nowej gospodarki” regionu, wykraczająca poza górnictwo i tradycyjny przemysł.	- liczba nowo powstałych firm/miejsc pracy w nowych strefach gospodarczych [szt.], - powierzchnia przygotowanych i zagospodarowanych terenów inwestycyjnych [ha].	DG UI
	1.2 Przedsiębiorczość dostosowana do lokalnych potrzeb, innowacyjna, oferująca lokalny produkt markowy.	- liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych, w tym nowo powstałych przedsiębiorstw w branżach rozwojowych i innowacyjnych [szt.], - liczba firm, którym udzielono wsparcia w ramach działań wdrażających strategię [szt.], - liczba tradycyjnych produktów lokalnych [szt.], - liczba osób objętych programem edukacji szkolnej dla kształtowania postawy przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych [szt.]	DG RR RR ES
2. Społeczność wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju i zarządzaniu miastem, korzystająca z	2.1 Kształtowanie społeczeństwa informacyjnego zaangażowanego w rozwój miasta.	- liczba wdrożonych nowatorskich form komunikacji społecznej [szt.], - ilość miejsc dostępu do Internetu w obiektach użyteczności publicznej [szt.], - liczba usług publicznych udostępnionych elektronicznie i on-line [szt.],	SEK SEK

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA MONITOROWANIE
wysokiej jakości usług publicznych dostosowanych do potrzeb wszystkich grup społecznych		- liczba osób uczestniczących w konsultacjach społecznych [szt.].	SEK BRM
	2.2 Wzmocnienie oferty czasu wolnego.	- liczba nowych obiektów infrastruktury spędzania czasu wolnego [szt.], - liczba nowych stowarzyszeń, klubów sportowych itp. [szt.], - liczba osób korzystających z ulg dla rodzin wielodzietnych [szt.].	UI RR ES
	2.3 Wzmocnienie systemu usług sfery edukacyjnej, socjalnej, zdrowotnej i pomocy społecznej, w tym dostosowanie jej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.	- liczba osób objętych świadczeniami pomocy społecznej [szt.], - liczba zbudowanych / przebudowanych / wyposażonych obiektów infrastruktury społecznej [szt.], - ocena jakościowa dotycząca dostępu oraz jakości świadczonych w mieście usług zdrowotnych (wyniki badania ankietowego), - liczba osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym zaangażowanych w realizację projektów [szt.].	OPS, SLM UI RR OPS
	2.4 Wykorzystanie lokalnych oraz odnawialnych źródeł energii.	- długość sieci ciepłowniczej wykorzystującej lokalne źródła energii [km], - liczba wspieranych podmiotów indywidualnych wprowadzających lokalne źródła energii [szt.].	GKE GKE
	2.5 Zwiększenie dostępności miejskiego zasobu mieszkań dla młodych.	- liczba zaadaptowanych i nowych obiektów budownictwa socjalnego i komunalnego [szt.].	ZGK

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA MONITOROWANIE
	2.6 Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych związanych z porządkiem publicznym i czystością miasta	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób dorosłych objętych działaniami w zakresie edukacji ekologicznej [szt.], - długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km]. 	GKE GKE
3. Przestrzeń publiczna wysokiej jakości, dostępna dzięki dobremu transportowi publicznemu, bezpieczna i atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających miasto.	3.1 Zasadnicza poprawa dostępności i jakości transportu publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.], - liczba linii autobusowych łączących miasto z miastami ościennymi [szt.]. 	GKE GKE
	3.2 Poprawa jakości sieci drogowej.	<ul style="list-style-type: none"> - całkowita długość nowych dróg [km], - całkowita długość przebudowanych dróg [km], - długość nowo utworzonych / wyremontowanych ścieżek rowerowych/spacerowych [km] 	UI UI UI
	3.3 Poprawa funkcjonalności i estetyki poszczególnych obszarów miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia zrewitalizowanych obszarów przemysłowych [ha], - powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych [ha], - liczba i powierzchnia obiektów dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego poddanych procesowi: rewitalizacji, konserwacji, renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji [szt., ha]. 	UI UI UI
	3.4 Znaczące zwiększenie wykorzystania i polepszenie jakości przestrzeni publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i wartość projektów podejmowanych na rzecz poprawy środowiska przyrodniczego [szt.], - powierzchnia użytków zielonych i terenów rekreacyjnych [ha], - ocena jakościowa na podstawie wyników badania ankietowego wśród mieszkańców dotyczącego: czystości i jakości stanu środowiska w mieście, jakości przestrzeni publicznej. 	GKE GR RR

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA MONITOROWANIE
4. Miasto pozytywnie rozpoznawalne w regionie i kraju, osiągające wymierne korzyści z ponadlokalnych sieci współpracy.	4.1 Wykorzystanie szans wynikających z korzystnego położenia w Subregionie Zachodnim i z możliwości współpracy z innymi gminami.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych projektów kooperacyjnych z udziałem Miasta Radlina [szt.], - powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych terenów przemysłowych i innych zdegradowanych uzyskana ze wspólnych przedsięwzięć z innymi gminami [ha]. 	RR UI
	4.2 Wykreowanie atrakcyjnego wizerunku miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo powstałych obiektów turystycznych i rekreacyjnych [szt.], - opis i liczba projektów związanych z promocją miasta jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców i inwestorów oraz odwiedzających [szt.], - liczba odtworzonych obiektów epoki przemysłowej na cele turystyki przemysłowej i miejskiej [szt.]. 	RR RR RR

Źródło: Opracowanie własne

4.2.3. Formularze do monitoringu realizacji strategii Miasta Radlina do 2020 roku

Formularz I

ZESTAWIENIE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZA ROK 2014

CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI MONITOROWANIA CELU	ŹRÓDŁA INFORMACJI	OPISOWO / ILOŚCIOWO	SPÓJNOŚĆ Z WPF
	CEL SZCZEGÓŁOWY			
1. Przedsiębiorczość o szerokim spektrum branżowym, innowacyjna, dopasowana zarówno do potrzeb lokalnych, regionalnych oraz rynków zewnętrznych, o stabilnej pozycji konkurencyjnej, niezależna od zmian koniunktury w górnictwie.	1.1. Struktura branżowa MŚP dostosowana do potrzeb „nowej gospodarki” regionu, wykraczająca poza górnictwo i tradycyjny przemysł.			
	1.2. Przedsiębiorczość dostosowana do lokalnych potrzeb, innowacyjna, oferująca lokalny produkt markowy			

Źródło: Opracowanie GIG

Formularz II

DANE NA PODSTAWIE STATYSTYKI I SPRAWOZDAŃ WŁASNYCH

Wskaźniki realizacji celów szczegółowych i celów strategicznych		Na dzień 31.12.2015	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.20...
Nr celu szczegółowego	Nazwa wskaźnika				

Źródło: Opracowanie GIG

5. ANEKSY

Aneks nr 1. Wyniki badania ankietowego w Mieście Radlin

Tabela 6

Wyniki badania ankietowego w Mieście Radlin

Pytanie	Liczba odpowiedzi	% odpowiedzi
1. Które zdaniem Pana/Pani problemy dotyczące infrastruktury powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Słabe wykorzystanie sieci kolejowej dla potrzeb transportu publicznego	42	12,9
Nadmierne natężenie ruchu samochodowego w centrum miasta	63	19,3
Duży niedostatek miejsc parkingowych w centrum miasta	69	21,2
Brak sieci dróg i tras rowerowych łączących się z drogami i trasami rowerowymi sąsiednich miast i gmin	64	19,6
Nieodpowiadające potrzebom mieszkańców powiązanie transportu publicznego z sąsiednimi miastami i gminami	50	15,3
Słabo rozbudowana sieć kanalizacyjna	14	4,3
Brak centrów przesiadkowych	12	3,7
Zbyt mały dostęp mieszkańców miasta do nowoczesnych technologii przesyłu i udostępniania danych (moje propozycje)	12	3,7
2. Które zdaniem Pana/Pani działania w obszarze środowiska i przestrzeni powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Stworzenie odpowiedniej infrastruktury gospodarowania odpadami komunalnymi (np. budowa spalarni odpadów, budowa sortowni)	48	14,5
Ograniczenie niskiej emisji - sieć ciepłownicza i odnawialne źródła energii	64	19,3
Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i oszczędnego gospodarowania jego zasobami	43	13,0
Dbłość o czystość terenów zielonych	83	25,0
Wprowadzenie regulaminu rozwiązującego problem hałasu pojazdów mechanicznych (np. quady w lesie)	36	10,8
Zainstalowanie tablic informacyjnych przy przystankach autobusowych	35	10,5
Ujednolicenie stylu architektonicznego w nowo budowanych obiektach	23	6,9
3. Które zdaniem Pana/Pani problemy w obszarze usług publicznych powinny być rozwiązane w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Niewystarczająca ilość usług dotyczących trendu związanego z problemem starzejącego się społeczeństwa	63	20,9
Brak odpowiedniej liczby ośrodków opieki nad dziećmi - przedszkola, żłobki	60	19,9
Niewystarczająca oferta kulturalna	53	17,6
Perspektywiczny brak miejsc pochówku zmarłych	27	9,0
Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych i komunalnych	49	16,3
Potrzeby remontowe placówek oświatowych	49	16,3

4. Które zdaniem Pana/Pani działania dotyczące poprawy stanu gospodarki powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Turystyka przemysłowa jako szansa lokalnego rozwoju	34	10,3
Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości i funduszu pożyczkowego dla młodych przedsiębiorców	32	9,7
Wykorzystanie terenów i obiektów poprzemysłowych dla lokalnej strefy ekonomicznej	78	23,6
Wspieranie branż lokalnego handlu i drobnych usług potrzebnych w skali lokalnej (szewc, krawiec, malarz, itp.)	68	20,6
Tworzenie wspólnie z miastami/gminami ościennymi warunków i inicjatyw dla rozwoju przedsiębiorczości	46	13,9
Opracowanie scenariusza działań w przypadku likwidacji kopalni KWK Marcel	72	21,8
5. Które zdaniem Pana/Pani problemy społeczne należy rozwiązać w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Niedobór organizacji pomagających w rozwiązywaniu problemów związanych z bezrobociem, przemocą, uzależnieniami, bezdomnością	60	18,6
Mała integracja społeczna mieszkańców	69	21,4
Brak lokalu, mieszkania chronionego dla osób uwikłanych w przemoc	42	13,0
Mała aktywność środowisk lokalnych	37	11,5
Niewystarczające zapewnienie usług zdrowotnych (np. brak ośrodka rehabilitacyjnego)	72	22,4
Brak przytuliska dla bezpańskich bezdomnych zwierząt	42	13,0
6. Które uwarunkowania zewnętrzne rozwoju uważa Pan/Pani za najbardziej istotne? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)		
Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju	19	6,4
"Migracyjna" atrakcyjność dużych miast i zagranicy	49	16,6
Bliskość autostrady - szansa na uruchomienie nowych obszarów inwestycyjnych i pozyskanie nowych inwestorów	80	27,1
Bliskość granicy z Republiką Czeską	63	21,4
Większe niż obecnie możliwości wspólnego aplikowania o środki na rozwój z innymi miastami/gminami	57	19,3
Przewaga tendencji do ostrej konkurencji nad współpracą między miastami regionu	27	9,2
7. Który element wizji rozwoju miasta jest Panu/Pani najbliższy? (proszę wstawić X w odpowiednim wierszu)		
Radlin - zapleczem gospodarczym dla dużych firm np. w Rybniku	15	11,1
Kultura, edukacja, sport - wizytówka miasta.	44	32,6
Radlin - ważna część aglomeracji rybnickiej, specjalizująca się w niektórych rodzajach nowego przemysłu i usług	18	13,3
Radlin - miasto, w którym tereny poprzemysłowe i pogórnice zostały w pełni wykorzystane dla rozwoju gospodarczego	32	23,7
Radlin - miasto, w którym wysokiej jakości przestrzeń publiczna współlistnieje z nowoczesnym przemysłem	26	19,3

Opracowanie: GIG

Aneks nr 2. Raport z I warsztatów

Wprowadzenie

Warsztaty odbyły się 21 maja br. w Domu Kultury przy ulicy Mariackiej 9 w Radlinie. Celem warsztatów była diagnoza głównych wyzwań i problemów rozwoju, z jakimi gmina będzie musiała zmierzyć się w nadchodzących latach. W warsztatach wzięło udział ponad 50 osób związanych ze sferą społeczną, kulturową, gospodarczą, edukacyjną, socjalną, sportową. Ponadto w warsztatach udział wzięli Radni Miasta oraz przedstawiciele Urzędu Miasta Radlin i Rybnika.

Metodyka pracy

Spotkanie rozpoczęło krótką prezentacją wstępną diagnozy stanu miasta ogłoszoną przez przedstawiciela Miasta Radlina. Kolejną prezentacją dotyczyła przedmiotu i celu warsztatów, po czym szczegółowo objaśniono zasady pracy warsztatowej.

Uczestników warsztatu podzielono na dwie równoległe grupy, pracujące od tego momentu w oddzielnych salach, przyjęto dwie komplementarne metody pracy warsztatowej. Podział ten miał na celu uzyskanie możliwie szerokiego spektrum informacji oraz danych, a jednocześnie zapewniały wysoki poziom partycypacji w pracy warsztatowej. Praca warsztatowa koncentrowała się na sześciu obszarach tematycznych, tj. infrastruktura, sfera społeczna, gospodarka, środowisko i przestrzeń, usługi publiczne, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju.

W pierwszej sali uczestników podzielono na stoliki tematyczne odpowiadające obszarom tematycznym. Każda grupa liczyła nie mniej niż 4 i nie więcej niż 6 uczestników. Poszczególne grupy wyłoniły spośród swojego składu sprawozdawców, których zadaniem było spisanie dorobku grupy i odczytanie go na forum warsztatu. W ciągu 60 minut pracy grupowej ustalano listę wyzwań/problemów, po czym sprawozdawca spisywał dorobek w postaci równoważników zdań – po jednym na oddzielnych kartkach.

Po odczytaniu dorobku wszystkich grup nastąpiła 15-minutowa przerwa techniczna, w trakcie której prowadzący warsztat umieścili dorobek grup na tablicy demonstracyjnej, dokonując przy tym wstępnego grupowania zagadnień według kategorii szans, zagrożeń, uwarunkowań wewnętrznych i postulatów działań. Zbiorcza prezentacja dorobku spotkania przez prowadzących była punktem wyjścia do 20-minutowej, moderowanej dyskusji plenarnej.

W drugiej sali uczestników podzielono na 4 grupy pracujące równoległe, w 6 ww. obszarach tematycznych (takich jak w pierwszej sali) trwających po 10 minut. Po analizie danego obszaru tematycznego zbierano kartki z indywidualnymi wypowiedziami uczestników. Ostatnią sesję 20-minutową poświęcono na priorytetyzację najważniejszych zagadnień, w tym celu poszczególne grupy wyłoniły spośród swojego składu sprawozdawców, których zadaniem było spisanie oraz zaprezentowanie dorobku grupy w ramach dyskusji moderowanej.

Podobnie jak w sali pierwszej, przestrzegano zasady, by wypowiedź sprowadzała się do jednego równoważnika zdania. W trakcie 15-minutowej przerwy technicznej prowadzący uporządkowali kartki z wypowiedziami, po czym dorobek sesji został przez nich zaprezentowany uczestnikom. Ta prezentacja była punktem wyjścia do 20-minutowej, moderowanej dyskusji plenarnej.

Po zakończeniu sesji warsztatowych wszyscy uczestnicy zebrali się ponownie w jednej sali plenarnej, gdzie po krótkiej prezentacji prowadzący moderowali dyskusję prowadzącą do porównania i scalenie dorobku obu równoległych sesji warsztatowych.

Wnioski

Dorobek warsztatów – wynik pracy obydwu grup – został zgromadzony w postaci listy problemów i propozycji działań dla następujących zagadnień: infrastruktura, sfera społeczna, gospodarka, środowisko i przestrzeń, usługi publiczne, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju. Podczas dyskusji, uczestnicy warsztatów szczególną uwagę przywiązywali do potrzeby stworzenia scenariusza działań w przypadku likwidacji kopalni, poprawy komunikacji miejskiej, tworzenia zakładów opiekuńczo – wychowawczych, zapewnienia warunków dla rozwoju przedsiębiorstw oraz potrzeby ograniczenia niskiej emisji.

Dorobek warsztatów został wykorzystany do opracowania ankiety skierowanej do ogółu mieszkańców Radlina. Dalsze prace nad listą celów i priorytetów rozpoczną się od zbiorczej weryfikacji dorobku pierwszej sesji warsztatowej i ankiet.

Przyjęto zasadę, że wypowiedzi uczestników warsztatów pozostają w możliwie niezmienionej formie do dalszej konsultacji. Wypowiedzi uczestników warsztatów uporządkowano grupując je według poruszanych zagadnień. Wylimitowano powtórzenia – w przypadku dwóch wypowiedzi różniących się sformułowaniem, lecz niosących identyczny przekaz scalano je w jeden komunikat. Tak uporządkowane wypowiedzi poddano opracowaniu redakcyjnemu nie zmieniając ich sensu, a jednocześnie nadając im jednolitą postać stwierdzeń obecnego stanu lub postulatów działań. Jednocześnie mając świadomość, że uzyskany katalog problemów, działań nie może zostać potraktowany, jako zamknięty, zapewniono możliwość jego uzupełnienia. Dopuszcza się również, że w polu „moje propozycje” dokonane zostanie uszczegółowienie lub modyfikacja zapisów sformułowanych podczas warsztatów. W oparciu o przebieg warsztatów zostały zaproponowane zapisy odnoszące się do wizji miasta. Ich ramowy charakter ma stanowić inspirację dla osób wypełniających ankietę, a jednocześnie przestrzeń do uzupełnienia proponowanych zapisów.

Aneks nr 3. Raport z badań przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta Radlin z wykorzystaniem narzędzia badawczego

CEL BADAŃ:

Przedmiotem badania było przeprowadzenie spotkań warsztatowych mających na celu zaangażowanie lokalnej społeczności w proces opracowywania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin. Badanie służyło omówieniu oraz uzupełnieniu dorobku I sesji warsztatowej przeprowadzonej z udziałem mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji. Wyniki badania pozwoliły na zdiagnozowanie głównych wyzwań i problemów rozwoju, z jakimi miasto będzie musiało się zmierzyć w nadchodzących latach.

NARZĘDZIE BADAWCZE:

W ramach prac prowadzonych nad aktualizacją Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin zastosowano narzędzie badawcze w postaci ankiety umieszczonej w systemie konsultacji co stanowiło istotny element procesu społecznej partycypacji w formułowaniu celów i priorytetów rozwojowych miasta w ramach Strategii. Ankieta została opracowana przez zespół badawczy GIG i zawierała 7 pytań mieszczących się w obszarach tematycznych analizowanych podczas I warsztatów, tj. infrastruktura, gospodarka, usługi publiczne, środowisko i przestrzeń, sfera społeczna, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju. Ankieta składała się z pytań wielokrotnego wyboru (wskazane było zaznaczenie przez respondenta maksymalnie 3 odpowiedzi) wraz z możliwością przedstawienia własnej opinii w każdym z analizowanych obszarów tematycznych („inna odpowiedź”). Umieszczone w ankiecie pytania oraz proponowane do wyboru odpowiedzi korespondowały z uzyskanym katalogiem problemów oraz działań określonych przez mieszkańców Miasta Radlin (dorobek I sesji warsztatowej).

ORGANIZACJA BADAŃ:

Ankieta w formie formularzy elektronicznych została zamieszczona w systemie konsultacji społecznych na stronie Urzędu (20 czerwca 2013). Ankieta została zamknięta 20 sierpnia 2013 r. Grupą docelową badania byli mieszkańcy miasta Radlin. Ankieta była otwarta dostępna bez zaproszeń i nie była spersonalizowana.

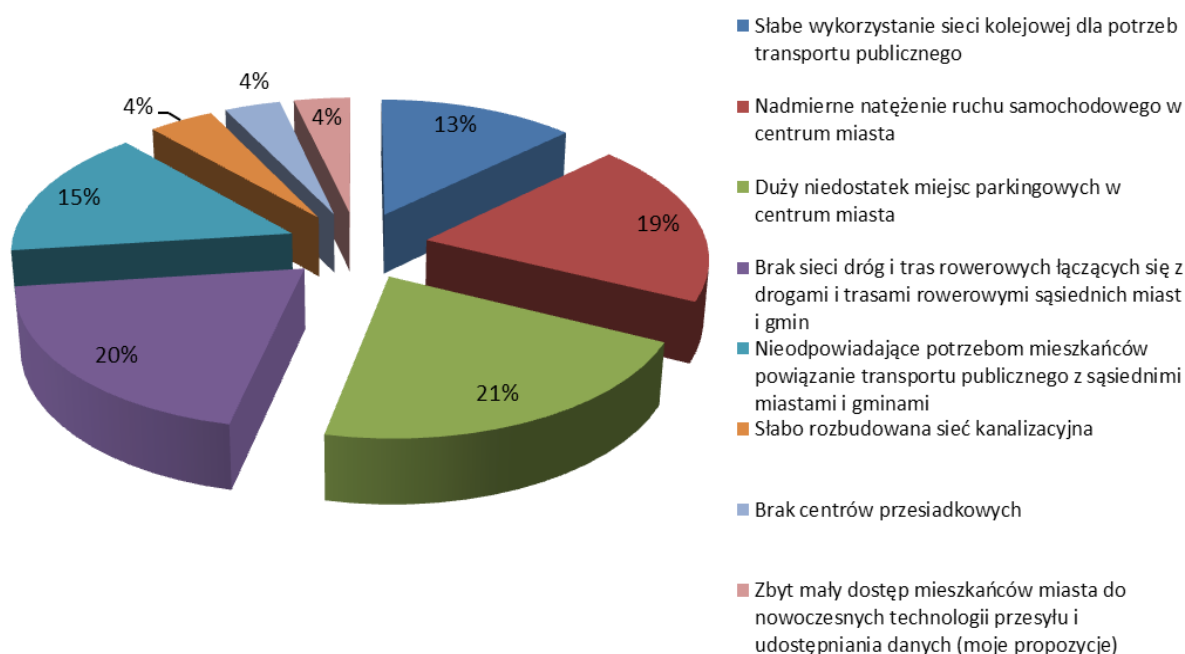
WYNIKI BADAŃ:

W ramach przeprowadzonego badania zostało wypełnionych 141 kompletnych ankiet.

1. Infrastruktura

Istotnym problemem jest przede wszystkim brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych w centrum miasta. Mieszkańcy zmagają się również z trudnościami wynikającymi z braku sieci dróg i tras rowerowych łączących się z drogami i trasami rowerowymi sąsiednich miast i gmin. Budowa tego typu dróg wpłynęła by na rozwiązanie innych trudności wynikających z dużego natężenia ruchu samochodowego w centrum miasta. Respondenci zwrócili również uwagę na niską jakość transportu publicznego z sąsiednimi miastami/gminami oraz na słabe wykorzystanie kolei.

1. Które zdaniem Pana/Pani problemy dotyczące infrastruktury powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

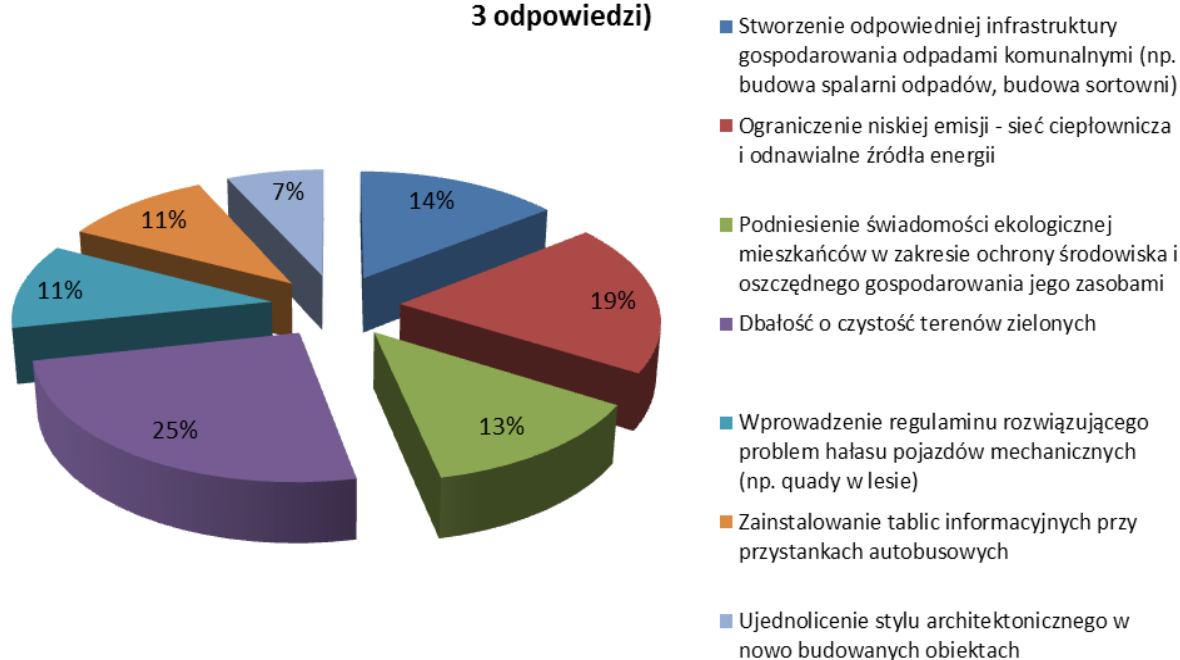
Rys. 1 Wykres pt. „Które zdaniem Pana/Pani problemy dotyczące infrastruktury powinny zostać rozwiązane w pierwszej kolejności?”

Źródło: opracowanie własne

2. Jakość środowiska i przestrzeni

Mieszkańcy Radlina najczęściej wskazywali odpowiedź dotyczącą potrzeby podejmowania działań związanych z dbałością o czystość terenów zielonych. Wg respondentów istotna jest także kwestia ograniczenia niskiej emisji i potrzeba korzystania z odnawialnych źródeł energii oraz rozbudowa sieci ciepłowniczej. Ważnym dla mieszkańców działaniem, chociaż w mniejszym stopniu, jest również stworzenie odpowiedniej infrastruktury gospodarowania odpadami, a tym samym podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

2. Które zdaniem Pana/Pani działania w obszarze środowiska i przestrzeni powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

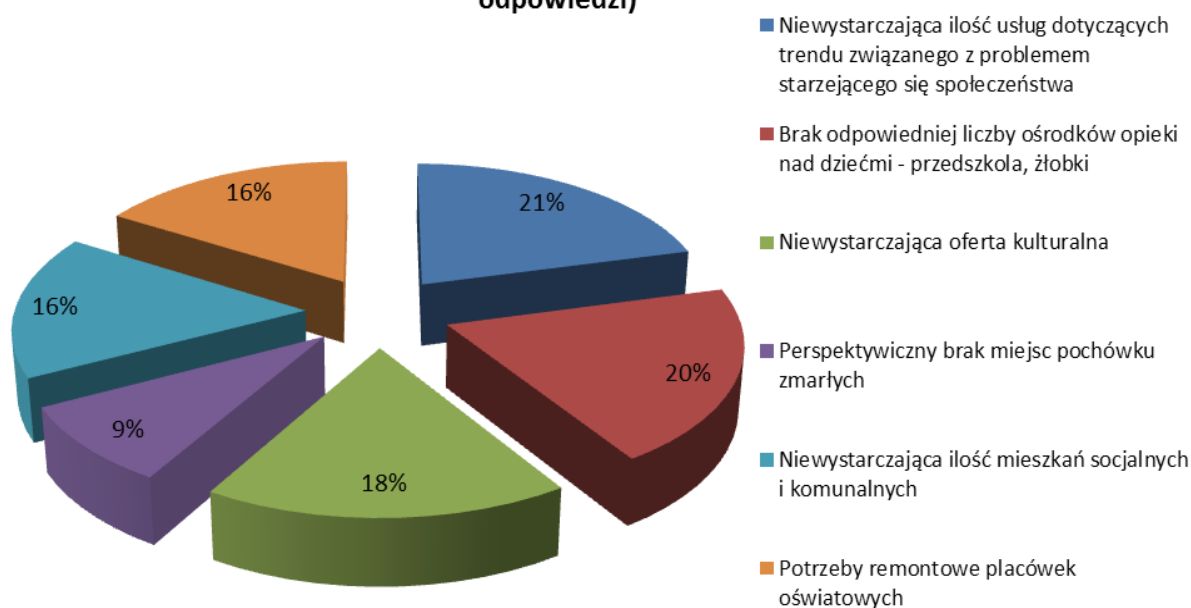
Rys. 2 Wykres pt. „Które zdaniem Pana/Pani działania w obszarze środowiska i przestrzeni powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności?”

Źródło: opracowanie własne

3. Usługi publiczne

W obszarze usług publicznych najczęściej wskazań miała odpowiedź dotycząca problemu związanego z trendem starzejącego się społeczeństwa, a konkretnie z brakiem wystarczającej ilości usług, w tym rozwiązań infrastrukturalnych jak i systemowych. Wg respondentów w mieście brakuje również instytucji opiekuńczo-wychowawczych, a proponowana oferta kulturalna jest niewystarczająca.

3. Które zdaniem Pana/Pani problemy w obszarze usług publicznych powinny być rozwiązane w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

Rys. 3 Wykres pt. „Które zdaniem Pani / Pana problemy w obszarze usług publicznych powinny być rozwiązywane w pierwszej kolejności?”

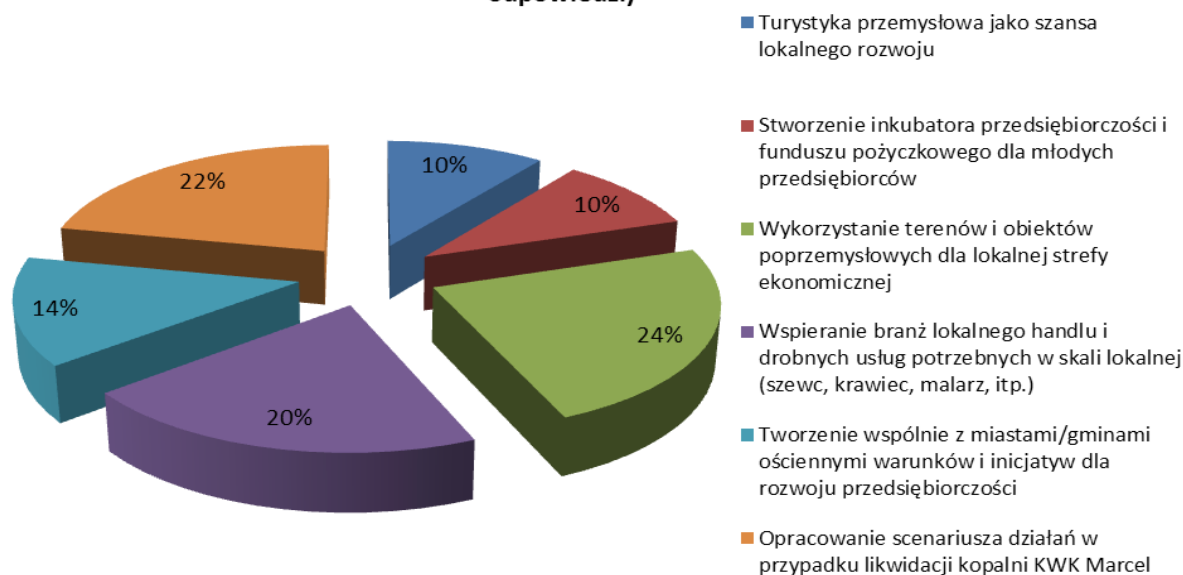
Źródło: opracowanie własne

4. Gospodarka

W przypadku pytania o kierunki działań, których celem byłoby poprawienie obecnego stanu gospodarki, mieszkańcy najczęściej wskazywali na potrzebę wykorzystania terenów i obiektów przemysłowych dla lokalnej strefy ekonomicznej. Ważnym elementem wskazywanym przez respondentów było również opracowanie scenariusza działań w przypadku zlikwidowania kopalni. Kolejnym ważnym aspektem jest także wspieranie na rynku lokalnym drobnych usług typu szewc, krawiec, malarz.

4. Które zdaniem Pana/Pani działania dotyczące poprawy stanu gospodarki powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

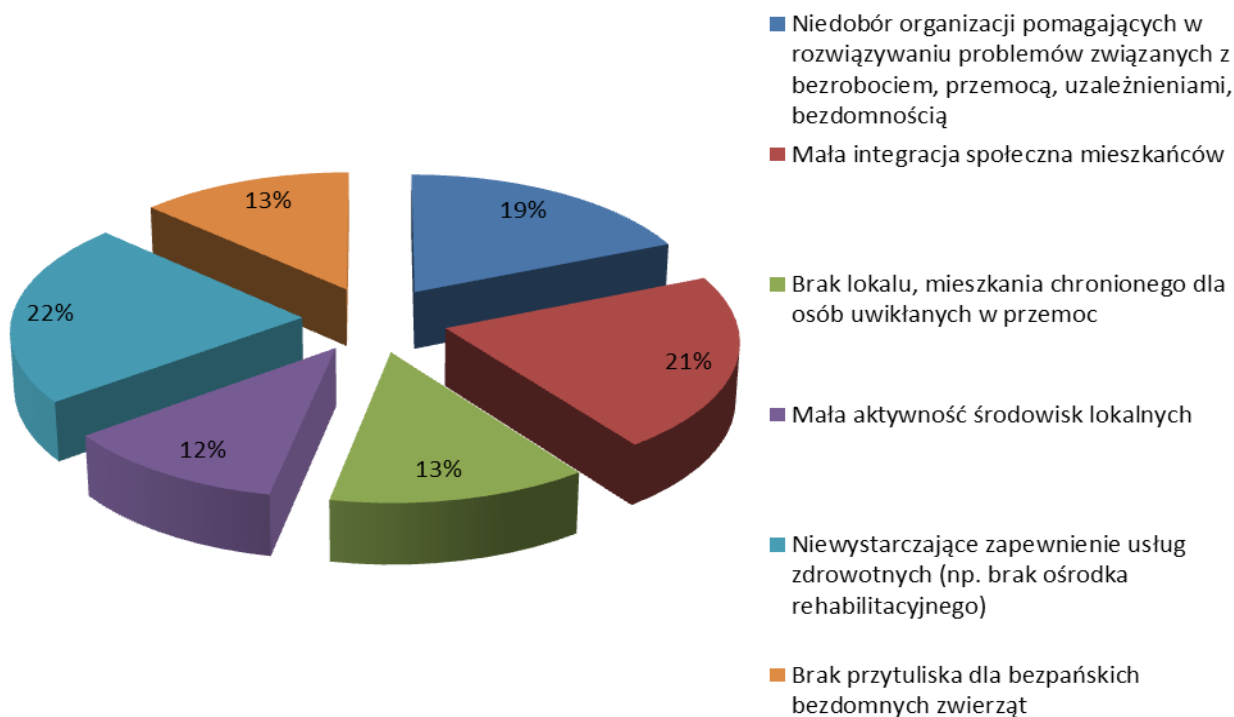
Rys. 4 Wykres pt. „Które zdaniem Pana/Pani działania dotyczące poprawy stanu gospodarki powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności?”

Źródło: opracowanie własne.

5. Sfera społeczna

Wśród odpowiedzi najczęściej wskazywanych przez mieszkańców znalazły się problemy związane z brakiem dostępu do usług zdrowotnych. Kolejnym często wskazywanym problemem jest według mieszkańców mała integracja lokalnej społeczności oraz niedobór organizacji pomagających w rozwiązywaniu problemów związanych z bezrobociem i patologią społeczną.

5. Które zdaniem Pana/Pani problemy społeczne należy rozwiązać w pierwszej kolejności? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

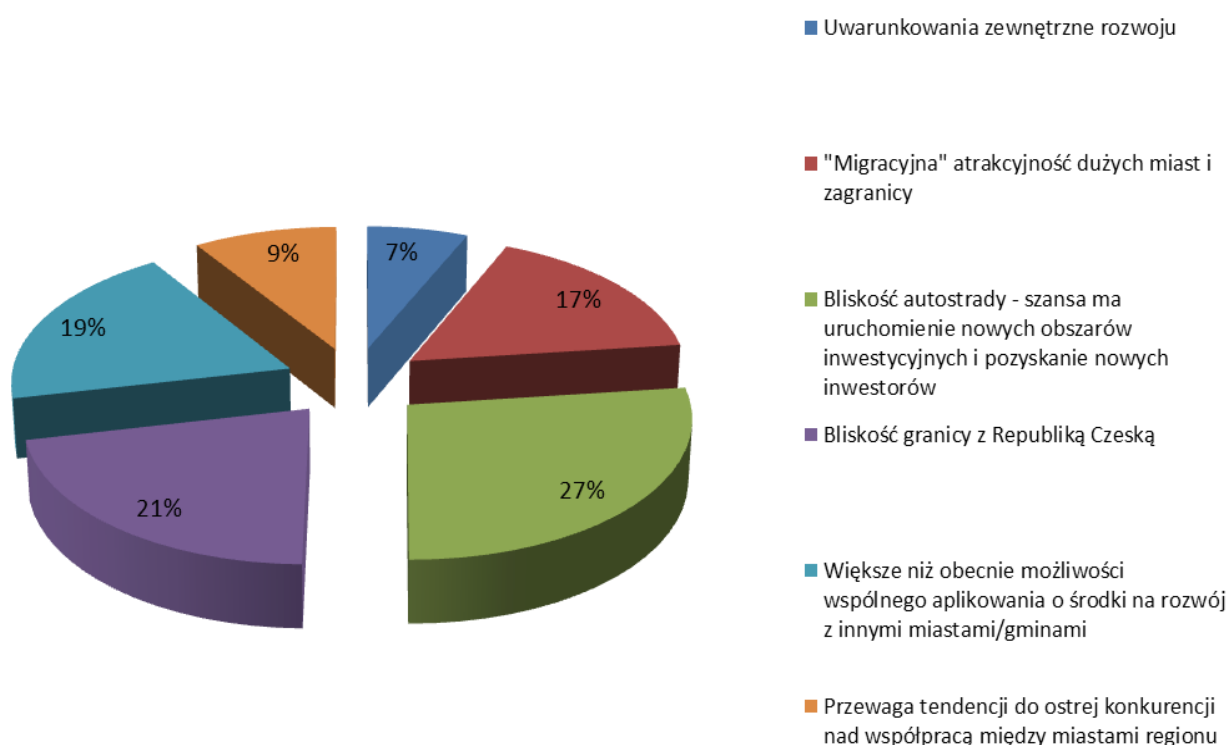

Rys. 5 Wykres pt. „Które zdaniem Pani/Pana problemy społeczne należy rozwiązywać w pierwszej kolejności?”
Źródło: opracowanie własne.

6. Uwarunkowania zewnętrzne

Według respondentów najważniejszym uwarunkowaniem zewnętrznym jest bliskość autostrady, która stanowi szansę na uruchomienie nowych obszarów inwestycyjnych i pozwoli na pozyskiwanie nowych inwestorów. Zwrócono również uwagę na bliskość z Republiką Czeską oraz na większe możliwości wspólnego aplikowania o środki na rozwój z innymi miastami/gminami.

6. Które uwarunkowania zewnętrzne rozwoju uważa Pan/Pani za najbardziej istotne? (proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi)

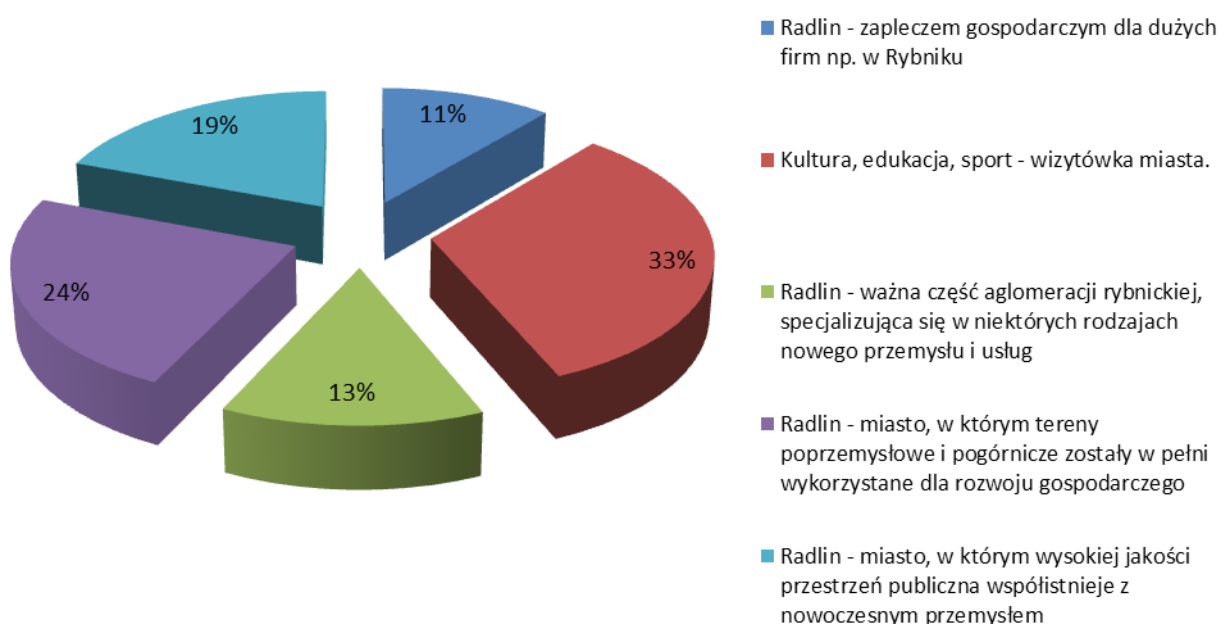

Rys. 6 Wykres pt. „Które uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta uważa Pani/Pan za najbardziej istotne?”
Źródło: opracowanie własne

7. Wizja rozwoju Miasta

Mieszkańcy najczęściej chcieliby by Radlin utożsamiany był z miastem słynącym z kultury, edukacji i sportu. Część respondentów chciałaby by Radlin był kojarzony z miastem, w którym tereny poprzemysłowe i pogórnice zostały w pełni wykorzystane dla rozwoju gospodarczego. Kolejnym najczęściej wskazywanym docelowym kierunkiem rozwoju, jest stworzenie w mieście wysokiej jakości przestrzeni publicznych współistniejących z wysokim przemysłem.

7. Który element wizji rozwoju miasta jest Panu/Pani najbliższa? (proszę wstawić X w odpowiednim wierszu)

Rys. 7 Wykres pt. „Który element wizji rozwoju miasta jest Panu/Pani najbliższa?”

Źródło: opracowanie własne.

8. PODSUMOWANIE:

Szczególnie istotne z punktu widzenia mieszkańców wydają się problemy wynikające z monokultury górniczej. Ochronę przed załamaniem gospodarczym spowodowanym likwidacją kopalni może zapewnić wdrożenie odpowiedniego scenariusza działań skierowanego na wprowadzenie niezbędnych zmian w strukturze gospodarki. Według mieszkańców ważne jest wykorzystanie terenów i obiektów przemysłowych dla lokalnej strefy ekonomicznej oraz bliskości autostrady na pozyskanie nowych inwestorów. Miasto boryka się z dużym natężeniem ruchu i brakiem miejsc parkingowych, wynika to z braku odpowiednich rozwiązań systemowych w transporcie publicznym, a także brakiem sieci dróg i tras rowerowych łączących Radlin z innymi miastami. Respondenci zwrócili uwagę również na niedostatek usług zdrowotnych, a także na brak rozwiązań systemowych i infrastrukturalnych dla starzejącego się społeczeństwa. Dla mieszkańców szczególnie ważne wydają się również kwestie dotyczące dbałości o środowisko i utrzymania czystości miasta. Istotny problem stanowi także zgłaszana przez respondentów mała integracja lokalnej społeczności oraz niewystarczająca oferta kulturalna. Wyniki ankiety wraz z dorobkiem I sesji warsztatowej oraz tematami poruszonymi na forum posłużyły jako materiał badawczy do przygotowania wstępnej listy celów rozwoju miasta oraz kierunków działań, które została następnie wykorzystana podczas II sesji warsztatowej.

Aneks nr 4 - Problemy strategiczne

Problemy strategiczne sformułowane zostały na podstawie analizy istniejących dwóch dokumentów, obejmujących swoim tematem rzeczoną tematykę:

- Raport „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, autorstwa dr. Andrzeja Górnego, przy konsultacji dr Agaty Zygmunt.

– Diagnoza problemów społecznych miasta Radlin, opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie.

Tabela 7

Podział respondentów wedle miejsca zamieszkania

		Liczba respondentów	Procent
Rejon zamieszkania	Biertułtowy	166	35 %
	Marcel	104	22 %
	Obszary	51	11 %
	Głożyny	115	24 %
	Reden	29	6 %
	Ogółem	465	98 %
	Brak danych	9	2 %
		474	100 %

Źródło: opracowanie: Na podstawie Tabeli nr 2 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 6

Tabela 8

Ocena środowiska przyrodniczego wśród poszczególnych dzielnic zamieszkania

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	0,6 %	17,5 %	15,7 %	44 %	20,5%	1,8 %
Marcel	3,9 %	9,7 %	29,1 %	36,9 %	10,7 %	9,7 %
Obszary	0 %	9,8 %	35,3%	33,3%	21,6%	0 %
Głozyny	0,9%	11,3 %	24,3 %	36,5 %	21,7 %	5,2 %
Reden	0 %	6,9 %	24,1 %	44,8 %	24,1 %	0 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 6 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 11.

Tabela 9

Ocena uciążliwości hałasu w Radlinie z podziałem na dzielnice zamieszkania

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	0,6 %	10,9 %	16,4 %	46,7 %	21,2 %	4,2 %
Marcel	4,8 %	6,7 %	22,1 %	33,7 %	24 %	8,7 %
Obszary	3,9 %	17,6 %	27,5 %	27,5 %	21,6 %	8,7 %
Głozyny	0,9%	11,3 %	20,9 %	30,4 %	27,8 %	8,7 %
Reden	0 %	17,2 %	6,9 %	27,6 %	34,5%	13,8 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 8 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 13.

Tabela 10
Ocena estetyki budynków, ulic i terenów przyległych w mieście

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	0 %	6,7 %	14 %	37,2 %	33,5%	8,5 %
Marcel	1 %	8,7 %	18,3 %	44,2 %	21,2 %	6,7 %
Obszary	2 %	29,4 %	21,6 %	23,5%	23,5 %	0 %
Głóżyńy	0,9%	9,5 %	16,5 %	26,1 %	39,1 %	7,8 %
Reden	0 %	6,9 %	17,2 %	34, 5 %	34,5 %	6,9 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 8 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 16.

Tabela 11
Ocena atrakcyjności spędzania wolnego czasu w mieście.

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	3,7 %	16,6 %	20,9 %	22,1 %	22,7%	14,1 %
Marcel	1 %	12,6 %	18,4 %	39,8 %	25,2 %	2,9 %
Obszary	0 %	34 %	18 %	30%	10 %	8 %
Głóżyńy	0,9%	14,8 %	10,4 %	25,2 %	32,2 %	16,5 %
Reden	0 %	6,9 %	17,2 %	41,4 %	31 %	3,4 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 13 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 28

Dobrym sposobem sprawdzenia prawdziwości deklaracji ankietowanych, jest skierowanie pytania na konkretny aspekt życia w danym mieście. Takim pytaniem bez wątpienia była kwestia oceny możliwości skorzystania z potrzebnych usług, takich jak szewc, krawiec czy serwis AGD/RTV.

Tabela 12

Ocena możliwości skorzystania z potrzebnych usług .

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	3 %	3,7 %	12,8 %	21,3 %	32,3%	26,8 %
Marcel	2,9 %	14,6 %	19,4 %	19,4 %	23,3%	20,4 %
Obszary	2 %	2 %	13,7 %	29,4 %	35,3 %	17,6 %
Głóżyńy	0,9%	10,4 %	10,4 %	21,7 %	34,8 %	21,7 %
Reden	0 %	3,4 %	6,9%	37,9 %	31 %	20,7 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 15 opracowania „ Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 32

Największy miejski wskaźnik niezadowolenia z korzystania z najpotrzebniejszych usług, to prawie 34 % głosów na Marcelu ². Pozostałe dzielnice oscylowały ze swymi negatywnymi ocenami w okolicach 10-20 %. Jak czytamy w opracowaniu, możliwym powodem takiego stanu rzeczy jest zbyt małą ilością usług tego typu w najbliższym rejonie zamieszkania. Widać w tym wniosku pewną analogię do projektu „Swój do swego”, autorstwa uczestników warsztatów „Design w terenie!” w 2011 roku. W tej koncepcji systemu „pomocy sąsiedzkiej” mieszkańcy mieliby wymieniać się swoimi umiejętnościami i pomocą w codziennych czynnościach. Być może, w skali małego górniczego miasta, sąsiad może być lepszym usługodawcą, niż oddalony sklep czy warsztat. Wyniki zadowolenia z usług „profesjonalnych” jest zdecydowanie większe w centralnej dzielnicy miasta, Biertułtowach (17 % negatywnych ocen przy ponad 50 % pozytywnych)³

² Dz. cyt., str. 32.

³ Dz. cyt., str. 32.

Tabela 13

Ocena sytuacji na rynku pracy w mieście

	Nie wiem/nie dotyczy	Bardzo zła	Raczej zła	Ani dobra, ani zła	Raczej dobra	Bardzo dobra
Biertułtowy	16,8 %	18,6 %	26,7 %	34,2 %	2,5%	1,2 %
Marcel	14,6 %	21,4 %	30,1 %	20,4 %	8,7 %	4,9 %
Obszary	16 %	38 %	22 %	14%	10 %	0 %
Głożyny	13,1 %	16,5 %	25,2 %	27,8 %	13,9 %	3,5 %
Reden	17,2 %	6,9 %	24,1 %	27,6 %	20,7 %	3,4 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 17 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, (błędnie oznaczona jako „Wiek respondentów a ocena sytuacji na rynku pracy w Radlinie”), Rybnik, 2010, str. 32

Tabela 14

Skłonność do wyprowadzenia się z gminy na stałe

	Nie wiem/nie dotyczy	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Ani tak, ani nie.	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Biertułtowy	5,6 %	33,3 %	28,4 %	8,6 %	10,5%	13,6 %
Marcel	7,8 %	38,8 %	10,7 %	14,6 %	20,4 %	7,8 %
Obszary	20 %	20 %	14 %	8%	26 %	12 %
Głożyny	8 %	27,4 %	23 %	10,6 %	11,5 %	19,5 %
Reden	6.9 %	17,2 %	34,5 %	13,8 %	10,3 %	17,2 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 19 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 40.

Tabela 15
Ocena realnego wpływu na to, co dzieje się w osiedlu

	Nie wiem/nie dotyczy	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Ani tak, ani nie.	Raczej tak	Zdecydowanie tak	Brak odp.
Biertułtowy	12 %	31,3 %	23,5 %	20,5 %	7,8 %	13,6 %	1,8 %
Marcel	7,7 %	38,5%	23,1 %	11,5 %	10,6 %	6,7 %	1,9%
Obszary	25,5 %	21,6 %	27,5 %	13,7 %	5,9 %	5,9 %	0 %
Głożyny	9,6 %	13 %	29,6 %	18,3 %	16,5 %	8,7 %	4,3 %
Reden	17,2 %	10,3 %	31,0%	20,7%	6,9%	0 %	13,8 %

Źródło: Na podstawie Tabeli nr 21 opracowania „Mieszkać, pracować, odpoczywać w Radlinie. Raport z badań nad jakością życia mieszkańców miasta”, Rybnik, 2010, str. 45.

Ciekawa korelacja rysuje się na linii Marcel – Głożyny. 38,5 % mieszkańców Marcela twierdzi, że zdecydowanie nie ma wpływu na to, co się dzieje w najbliższym otoczeniu. Mieszkańcy Marcela nie mają poczucia realnego wpływu na własne otoczenie, co może być spowodowane zaszczościami historycznymi, traktowaniem przez lata osiedla Emma jako rezerwuaru lokalowego dla mieszkańców z wyrokami eksmisyjnymi, strukturalnym ubóstwem czy największym zagrożeniem wykluczeń społecznych (por. analiza Diagnozy Problemów Społecznych). Osoba która zostaje wyrokiem skierowana do danego miejsca nie czuje się nigdzie „u siebie”. Dopiero wieloletnia praca ze środowiskiem, uświadamianie walorów architektonicznych miejsca, mogą poczucie więzi z najbliższym otoczeniem wypracować. Po drugiej stronie tego typu więzi są Głożyny – obszar rolniczy, z wieloma domostwami prywatnymi i osiedlami domków jednorodzinnych. Tam ogromna część społeczności czuje więź z najbliższym otoczeniem i wpływ na proces kształtowania go. Widać to po stopniu zaangażowania w w organizację Dożynek, na tej dzielnicy. Odsetek respondentów, deklarujących największe poczucie wpływu na własne otoczenie, największy jest właśnie na Głożynach (ok 25 %).⁴

Diagnoza Problemów Społecznych w Radlinie

Problematyka pomocy społecznej jest dosyć szczególnym czynnikiem rozwoju miasta Radlin, dlatego dla szerszej próby wyodrębnienia problemów strategicznych, dodatkowej analizie poddane zostały wyniki „Diagnozy problemów społecznych w Radlinie”, autorstwa Krystyny Kryszewskiej, oraz Tomasza Stońskiego. Autorzy badają

⁴ Tamże.

istniejące problemy społeczne, na podstawie raportów Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie, różnicując społeczność badanych wedle kategorii płci, wieku, oraz rejonu zamieszkania. Zdecydowaną większość społeczności, wymagającej szczególnych działań ze strony pomocy społecznej, oraz działań aktywizujących, są mieszkańcy bezpośredniego sąsiedztwa Kopalni „Marcel”, których dzielnicę zwyczajowo zwykło się nazywać nazwą zakładu, bądź „Kolonią Emma”. Twórcy dokumentu uzasadniając swą tezę, posiłkują się zestawieniem różnych typów dysfunkcji społecznych, gdzie czynnikiem wyróżniającym jest rejon zamieszkania.

Wedle tej przyjętej kategorii, mapa miejskich problemów społecznych związanych np. z problemem wykluczenia ze względu na niepełnosprawność, przedstawia się następująco:

- Marcel: 38,7 %
- Obszary: 9,7 %
- Biertułtowy: 26,9 %
- Głóźny: 12,9 %
- Reden: 11,8 %⁵

Prawie 40 % klientów Ośrodka narażonych na wykluczenie ze względu na niepełnosprawność, to mieszkańcy dzielnicy Marcel, która jest jednocześnie czymś na kształt miejskiej „starówki” (zabytkowe kamienice osiedla patronackiego z przełomu XIX i XX wieku. Podobnie prezentuje się wynik analizy problemów społecznych ze względu na długotrwałą chorobę: Marcel: 38,3 %, Obszary: 10%, Biertułtowy : 31,7 %, Głóźny: 15 %, Reden: 5 %⁶.

Podobne skupisko narażeń na wykluczenie społeczne, ilustrują wyniki badań nad bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tym przypadku również, najwięcej klientów Ośrodka pochodzi z Marcela: 40,5 %. Pozostałe wyniki to: Głóźny: 19,8%, Biertułtowy: 20,7 %, Obszary: 7,5 %, Reden: 11,5 %⁷

Autorzy stawiają zatem następującą tezę o dystrybucji problemów społecznych w mieście:

„Z danych ośrodka wynika, że najwięcej świadczeniobiorców pochodzi z rejonu Marcel, co stanowi 41,4% wszystkich korzystających z pomocy. Drugim pod względem zagęszczenia problemów społecznych jest rejon Biertułtowy, najbardziej zaludniona część miasta, skąd pochodzi 33,4% podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. W obrębie pozostałych rejonów miasta rozmieszczenie problemów społecznych jest proporcjonalne do liczby mieszkańców.”⁸

⁵ K.Kryszewska, T. Stoński: Diagnoza problemów społecznych w Radlinie, Radlin 2004, str. 51-52

⁶ Tamże, str. 60

⁷ Tamże, str. 69

⁸ Tamże, str. 80

Pytanie, skąd taka zależność pomiędzy dzielnicą o największym potencjale „promocyjnym” a największym skupiskiem potencjalnych problemów społecznych? Autorzy argumentują to następująco:

„Rozmiar problemu mieszkaniowego osób długotrwale chorych zwiększy się, gdy zauważymy, że podobnie jak w przypadku niepełnosprawności, najwięcej klientów ośrodka pochodzi z rejonu Marcel (38,3%). Nie można ukryć, że warunki mieszkaniowe w starych „familokach” są niezwykle trudne. Mieszkania są ogrzewane piecami, co powoduje problem z opałem, najczęściej wyposażone są jedynie we wspólne ubikacje, znajdujące się na klatkach schodowych itd. Najogólniej mówiąc, są to mieszkania o najniższych standardach w mieście. Na pozostałym obszarze miasta, rozkład osób z dysfunkcją długotrwalej choroby jest proporcjonalny do liczby mieszkańców.”⁹

Szeroka problematyka społeczna, połączona z aktywizacją osób narażonych na różnego rodzaju dysfunkcje społeczne, w tym pewna „pionierska” rola radlińskiego Ośrodka w Programie Aktywności Lokalnej (tzw. „trzecia metoda pracy socjalnej”, czyli organizowanie społeczności lokalnej), jest w Radlinie ściśle powiązana z działaniami promocyjnymi tego charakterystycznego zespołu architektonicznego. Wydaje się, iż nie da się inaczej promować tej dzielnicy

w świadomości odbiorców tego typu produktów turystycznych (miłośników turystyki przemysłowej, industrialnej) niż poprzez działania animacyjne ze społecznością lokalną. Poprzez te działania natomiast, budować wizerunek i tożsamość miasta, jako zawierającego urokliwe miejsca związane z historią górnictwa, oraz otwartymi, aktywnymi ludźmi (koncepcja „miasta z sercem”).

Autorzy „diagnozy...” określają zatem następujące zadania, związane z organizacją społeczności lokalnej, oraz pomocą społeczną:

„Kierując się powyższymi wnioskami oczywistym jest, że najbardziej zagrożonym dezorganizacją rejonem jest Marcel. To właśnie na jego obszarze najczęściej występują takie dysfunkcje jak: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego czy alkoholizm. (...) Wyszczególniony rejon, nazwany od funkcjonującej na jego terytorium kopalni Marcel, ma szczególnie, przemysłowy charakter. W większości na jego architekturę składa się stare górnicze osiedle, z którego to pochodzi najwięcej klientów radlińskiego OPS. (...) Zagęszczenie ludności z najniższych warstw społecznych zawsze odbija się na charakterystyce miejsca jej zamieszkania. Zdegradowaną, niejako odizolowaną od pozostałej części miasta ludność, otacza również zdegradowany pod względem ekologicznym obszar. Osiedle górnicze, które zaliczane jest prawie w całości do zabytków architektury śląskiej, raczej odstrasza potencjalnych amatorów historii. Dlatego teren ten jak żaden inny wymaga rewitalizacji i to nie tylko w sferze odnowy budynków i dróg, ale przede wszystkim w sferze społecznej. Społeczność zamieszkująca ten teren jest bowiem najbardziej zmarginalizowaną, bądź zagrożoną marginalizacją, grupą społeczną miasta.”¹⁰

⁹ Tamże, str. 60

¹⁰ Tamże, str. 80.

Dla uaktualnienia niniejszych tez, należałoby wspomnieć iż od czasu opracowania dokumentu minęła prawie dekada, w czasie której ruszył projekt Ośrodka „Nowe Horyzonty. Aktywna integracja mieszkańców Radlina” oraz funkcjonujący w jego ramach Program Aktywności Lokalnej, których celem jest animowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz najbliższego otoczenia. Owe działania, jak np. Festyn na Marcelu jednocześnie są wydarzeniami kulturalnymi na rzecz całego miasta. Wizerunek dzielnicy poprawia się, co widać np. po szeregu organizowanych tam imprez kulturalno-społecznych.

Aneks nr 5 Opinia dotycząca realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na lata 2005 - 2015 (J.Bondaruk, L.Trząski – GIG Katowice)

Dotychczas obowiązująca Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na lata 2005-2015 została uchwalona w 2005 roku i od tamtej pory nie podlegała aktualizacji. Strategia ta została opracowana w innych niż dzisiejsze realiach społeczno-gospodarczych; od tamtego czasu zmieniły się zarówno oczekiwania mieszkańców; pojawiły się nowe problemy i wyzwania, którym miasto będzie musiało sprostać w nadchodzących latach. Zawarte w dotychczasowej strategii cele szczegółowe oraz zadania nie do końca korespondują z aktualnymi założeniami programów strategicznych i operacyjnych jednostek nadrzędnych. Sformułowane cele strategiczne i cele szczegółowe powinny być komplementarne do struktury obszarów i celów określonych w dokumentach strategicznych szczebla regionalnego a z szczególnie istotne jest, aby sformułowane cele były spójne z obszarami priorytetowymi *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, tj.:

1. gospodarka,
2. sfera społeczna i usługi publiczne,
3. przestrzeń,
4. współpraca zewnętrzna.

Przedstawione w dotychczas obowiązującym dokumencie źródła finansowania zdążyły się zdezaktualizować. W nowym okresie programowania Unii Europejskiej na lata 2014-2020 obowiązywać będzie nieco inna niż dotychczas hierarchia celów, co pociągnęło za sobą konieczność zmian w dotychczasowych strategiach regionalnych i lokalnych. Porównując dotychczasowy dokument z wypracowaną wraz z mieszkańcami nową listą celów i kierunków działań można stwierdzić, że:

- niektóre problemy i potrzeby Miasta oraz jego mieszkańców są nadal aktualne i pokrywają się z działaniami zawartymi w dotychczasowej Strategii, m.in. zagadnienia dotyczące problemów wykluczenia społecznego, niskiej emisji, komunikacji publicznej, starzejącego się społeczeństwa, infrastruktury, przestrzeni publicznych,
- nowa lista obszarów priorytetowych oraz celów i kierunków działań jest w pełni komplementarna z listą obszarów priorytetowych zwartych w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*:

Obszary priorytetowe „ŚLĄSKIE 2020+”	Zaproponowane obszary priorytetowe dla nowej Strategii
NOWOCZESNA GOSPODARKA	GOSPODARKA
SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW	SFERA SPOŁECZNA I USŁUGI
PRZESTRZEŃ	PRZESTRZEŃ
RELACJE Z OTOCZENIEM	WSPÓŁPRACA ZEWNĘTRZNA

W proponowanym zestawie celów strategicznych wyeksponowano wymiar współpracy ponadlokalnej, co jest istotnym novum w porównaniu z dotychczasową strategią. W wymiarze lokalnym znacznie mocniej niż w dotychczas obowiązującej strategii wyeksponowano kwestie związane z kształtowaniem nowoczesnej społeczności obywatelskiej, dostosowaniem lokalnej przedsiębiorczości do regionalnych wyzwań gospodarczych, integracją systemów transportowych, a także problemy szczegółowe, np. związane z wykorzystaniem narzędzi informatycznych dla wzmocnienia przejrzystości i deliberatywności procesu zarządzania miastem, z wykorzystaniem lokalnych źródeł energii, zwiększeniem dostępności miejskiego zasobu mieszkań dla młodych, stworzeniem systemu opieki nad zwierzętami, dostosowywaniem zakresu i jakości usług związanych z czystością miasta i porządkiem publicznym do oczekiwań społecznych.

W uchwałach Rady Miasta z ubiegłych lat oraz w pozostałej informacji dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej brak jest wzmianek o dokumencie wykonawczym (operacyjnym), jaki służyłby wdrażaniu strategii. W tekście strategii zamieszczone były kwestie dotyczące monitoringu i ewaluacji, jednak system nie został wdrożony. Pomimo, że w opracowanej strategii założono powstanie Zespołu Monitorującego to nie przedstawiono jego składu i szczegółowych zadań, które znajdowałyby się w zakresie obowiązków ww. Zespołu. Ponadto, jak wynika z analizy dostępnych dokumentów, taki zespół nie został ostatecznie powołany, a w obowiązki Referatu Rozwoju Urzędu Miasta, odpowiedzialnego za koordynację realizacji strategii nie wpisano oceny ewaluacji i monitorowania strategii.

Zakładana w dokumencie ocena realizacji procesu wdrażania sprowadzała się do:

- składania Zespołowi Monitorującemu rocznych sprawozdań z realizacji projektów i osiągniętych rezultatów ich wdrożenia,
- przedkładania raportów Burmistrzowi oraz Radzie Miasta na sesji Rady Miasta,
- sporządzania rocznej oceny wdrażania Strategii opartej o analizę sytuacji społeczno-gospodarczej,

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, elementy strategii w praktyce wdrażano, jednak proces ten nie był monitorowany. Przyczynił się do tego brak wskaźników, jakie powinny być przypisane do kierunków działań. W Biuletynie Informacji Publicznej nie ma raportów/sprawozdań z ewaluacji wdrażania strategii. W związku z powyższymi nakreślonymi uwarunkowaniami rekomenduje się, co następuje:

1. korzystniejsze i efektywniejsze będzie opracowanie nowego dokumentu strategicznego niż przekształcanie dokumentu dotychczasowego

2. nowy dokument strategiczny powinien zawierać wskaźniki monitoringowe przypisane do o poszczególnych kierunków działań; dobór wskaźników powinien być zbieżny ze wskaźnikami stosowanymi w dokumentach strategicznych i operacyjnych województwa śląskiego,
3. podmiotem odpowiedzialnym za realizację procesu wdrażania, monitorowania i aktualizacji strategii powinien być zespół ds. wdrażania strategii przy Burmistrzu; w skład zespołu powinno wejść kierownictwo wydziałów Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych/spółek miasta,
4. w strategii należy przejrzysto określić zadania, ramy funkcjonowania, metody pracy środki techniczne i pieniężne dla takiego zespołu,
5. co roku powinny być sporządzane sprawozdania i raporty monitorujące realizację zadań Strategii - prezentowane podczas sesji Rady Miasta oraz upubliczniane w Biuletynie Informacji Publicznej,
6. ocena wdrażania i ewaluacji Strategii powinna opierać się nie tylko na corocznych analizach wskaźników statystycznych, ale również na badaniach jakościowych (np. badania ankietowe dedykowane lokalnej społeczności),

W zapisie strategii powinny znaleźć się zasady opracowania, stosowania i aktualizacji programu wykonawczego (operacyjnego). Program taki powinien zostać opracowany niezwłocznie po przyjęciu strategii i przyjęty oddzielną uchwałą Rady Miasta. Program ten powinien jednoznacznie określać powiązanie między prognozami budżetowymi, ich wykonaniem oraz realizacją zadań strategicznych. Bardzo ważnym elementem ewaluacji wdrażania strategii będzie ocena wdrażania programu operacyjnego.

Aneks nr 6 Opinia dot. oddziaływania projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na środowisko (J.Bondaruk, L.Trząski – GIG Katowice)

Zakres analizy

Poniższy dokument zawiera opinię dotyczącą oddziaływania projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na środowisko. Przewidywane potencjalne oddziaływanie wynikające z realizacji poszczególnych celów dokumentu na komponenty środowiska zostało przedstawione w poniżej tabeli. Analizę oddziaływania na środowisko przeprowadzono w odniesieniu do komponentów środowiska zgodnie z *Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*:

1. obszary chronione,
2. różnorodność biologiczna,
3. ludzie,
4. zwierzęta,
5. rośliny,
6. woda,
7. powietrze,
8. powierzchnia ziemi,
9. krajobraz,
10. klimat,
11. zasoby naturalne,
12. zabytki,
13. dobra materialne.

Analizy dokonano dla czterech celów strategicznych i przyporządkowanych im celom szczegółowym wraz z kierunkami działań (Załącznik I). Należy podkreślić, że projekt Strategii jest dokumentem, który nie odnosi się bezpośrednio do lokalizacji, zakresu i charakteru technicznego planowanych inwestycji, dlatego przedstawiona opinia nie zawiera klasycznej oceny planowanych przedsięwzięć na środowisko, tylko identyfikuje działania, które w sposób bezpośredni mogą mieć największy wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Analiza oddziaływania projektu Strategii

W ramach poniższej oceny przyjęto cztery stopnie oddziaływania, jakie mogą powodować przedsięwzięcia na poszczególne elementy Środowiska:

- pozytywne oddziaływanie (+),
- negatywne oddziaływanie (-),
- zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie (+/-),
- brak oddziaływania/oddziaływanie neutralne (0).

Przez oddziaływanie pozytywne rozumie się zmiany, które sprzyjają, bądź prowadzą do poprawy dotychczasowego stanu danego komponentu Środowiska. Przez oddziaływanie negatywne rozumieć należy zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów Środowiska przyrodniczego powodujących wzrost presji na Środowisko. Brak oddziaływania występuje w sytuacjach, gdy opisane w poszczególnych priorytetach działania nie mają wpływu na elementy Środowiska oraz ludzi lub ich wpływ jest pomijalny.

Tabela 16

Przewidywane znaczące oddziaływanie projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin na poszczególne komponenty środowiska

Cele	Kierunek działań (zgodnie z załącznikiem nr 1)	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny	Ludzie	Woda	Powietrze	Klimat	Krajobraz
7. Przedsiębiorczość o szerokim spektrum branżowym, innowacyjna, dopasowana zarówno do potrzeb lokalnych, regionalnych oraz rynków zewnętrznych, o stabilnej pozycji konkurencyjnej, niezależna od zmian koniunktury w górnictwie								
a. Struktura branżowa MŚP dostosowana do potrzeb „nowej gospodarki” regionu, wykraczająca poza górnictwo i tradycyjny przemysł	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3	0	0/-	+/-	0/-	0/-	0	0/-
b. Przedsiębiorczość dostosowana do lokalnych potrzeb, innowacyjna, oferująca lokalny produkt markowy	1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4; 1.2.5; 1.2.6; 1.2.7; 1.2.8	0	0/-	+	0	+/-	0	0/-

Cele	Kierunek działań (zgodnie z załącznikiem nr 1)	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny	Ludzie	Woda	Powietrze	Klimat	Krajobraz
2. Społeczność wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju i zarządzaniu miastem, korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych dostosowanych do potrzeb wszystkich grup społecznych								
→ Kształtowanie społeczeństwa informacyjnego zaangażowanego w rozwój miasta	2.1.1; 2.1.2; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.5; 2.1.6; 2.1.7	0	0	+	0	0	0	+/-
→ Wzmocnienie oferty czasu wolnego	2.2.1; 2.2.2; 2.2.3	0	0/-	+	0/-	0/-	0	+/-
→ Wzmocnienie systemu usług sfery edukacyjnej, socjalnej, zdrowotnej i pomocy społecznej, w tym dostosowanie jej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa	2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; 2.3.4; 2.3.5	0	0	+	0/-	0/-	0	+/-
→ Wykorzystanie lokalnych oraz odnawialnych źródeł energii	2.4.1; 2.4.2	0	0	+/-	+/-	+/-	0	0/-
→ Zwiększenie dostępności miejskiego zasobu mieszkań dla młodych	2.5.1	0	0/-	+/-	0/-	0/-	0	0/-
→ Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych związanych z porządkiem publicznym i czystością miasta	2.6.1; 2.6.2; 2.6.3; 2.6.4; 2.6.5	0	+/-	+/-	+/-	0/-	0	+/-
Przestrzeń publiczna wysokiej jakości, dostępna dzięki dobremu transportowi publicznemu, bezpieczna i atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających miasto								
○ Zasadnicza poprawa dostępności i jakości transportu publicznego	3.1.1; 3.1.2	0	0/-	+	0/-	0/-	0	0
○ Poprawa jakości sieci drogowej	3.2.1; 3.2.2; 3.2.3	0	0/-	+/-	0/-	0/-	0	+/-
○ Poprawa funkcjonalności i estetyki poszczególnych obszarów miasta	3.3.1; 3.3.2; 3.3.3	0	0/-	+/-	0/-	0/-	0	+

Cele	Kierunek działań (zgodnie z załącznikiem nr 1)	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny	Ludzie	Woda	Powietrze	Klimat	Krajobraz
○ Znaczące zwiększenie wykorzystania i polepszenie jakości przestrzeni publicznej	3.4.1; 3.4.2; 3.4.3; 3.4.4	0	0/-	+/-	0/-	+/-	0	+
– Miasto pozytywnie rozpoznawalne w regionie i kraju, osiągające wymierne korzyści z ponadlokalnych sieci współpracy								
4.1 Wykorzystanie szans wynikających z korzystnego położenia w Subregionie Zachodnim i z możliwości współpracy z innymi gminami	4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5	0	+/-	+/-	0/-	0/-	0	+/-
4.2 Wykreowanie atrakcyjnego wizerunku miasta	4.2.1; 4.2.2	0	0/-	+	0	0	0	0

Opracowanie: J.Bondaruk, L.Trząski (GIG Katowice)

Przewidywane oddziaływanie wynikające z wdrożenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Radlin

Wśród zaproponowanych w ramach Strategii kierunków działań tylko niewielka ich część ma charakter inwestycyjny. Ma to szczególne znaczenie w aspekcie prognozowania oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ działania o takim charakterze wiążą się bezpośrednio z koniecznością podejmowania prac budowlanych, które mogą znacząco oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Proponowane w projekcie Strategii przedsięwzięcia/inwestycje mają w założeniach przyczynić się do poprawy i modernizacji istniejącej już infrastruktury, wykorzystania zdegradowanych terenów przemysłowych jako terenów inwestycyjnych i adaptacji istniejących budynków.

Przedstawione w ramach Strategii cele i wynikające z nich typy przedsięwzięć w zasadniczej mierze dotyczą działań w obszarze edukacji, gospodarki, kultury, aktywizacji i integracji lokalnej społeczności, poprawy wizerunku i estetyki miasta oraz poprawy jakości przestrzeni publicznych.

Najbardziej narażonymi na oddziaływanie w wyniku realizacji założeń Strategii będą następujące komponenty środowiska:

- Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny – większość realizowanych w Strategii działań będzie oddziaływać na świat roślin i zwierząt, zasoby przyrody. Skala oddziaływania będzie w dużej mierze uzależniona od aspektów lokalizacyjnych i zakresu przedsięwzięć;
- Ludzie – większość realizowanych działań będzie w sposób bezpośredni lub pośredni oddziaływać na ludzi. W przypadku większości działań będzie to oddziaływanie pozytywne, które wpłynie na poprawę stanu zdrowia, aktywizację i integrację społeczną oraz podniesie jakość życia mieszkańców;
- Woda i powietrze – wsparcie przedsiębiorczości oraz zintensyfikowanie działań gospodarczych na terenie miasta może wpłynąć na wzrost emitowanych zanieczyszczeń. Negatywne oddziaływanie może wystąpić również w fazie budowy poszczególnych inwestycji;
- Krajobraz i powierzchnia ziemi – działania inwestycyjne przewidziane w Strategii mogą wpływać w znacznym stopniu na te komponenty środowiska.
- Zabytki i dobra materialne – realizacja założeń strategii może oddziaływać na te komponenty środowiska głównie w fazie inwestycyjnego procesu budowlanego. Realizacja celów strategicznych wpłynie korzystnie na poprawę zachowania zasobów o charakterze kulturowym i zabytkowym, szczególnie poprzez rewitalizację obszarów miejskich i terenów zdegradowanych, odtwarzanie i adaptowanie obiektów przemysłowych na cele turystyczne;

Najmniej narażonymi na oddziaływanie komponentami środowiska są:

- Obszary chronione – obszary chronione i tereny cenne pod względem przyrodniczym nie są zlokalizowane na obszarze miasta i w jego bliskim sąsiedztwie, dlatego oddziaływanie na ten komponent środowiska można uznać za pomijalne,
- Klimat – skala działań podejmowanych lokalnie nie wpływa w znaczący sposób na ten komponent środowiska;

- Zasoby naturalne – istnieje małe prawdopodobieństwo, by realizacja działań przewidzianych w Strategii mogła w sposób znaczący wpłynąć na stan zasobów naturalnych. Niemniej należy mieć na uwadze, że przestrzeń oraz krajobraz powinny być również traktowane, jako nieodnawialne zasoby naturalne.

Oddziaływanie negatywne będzie występowało w przypadku realizacji przedsięwzięć związanych z budową nowych obiektów (budynki, drogi, ścieżki rowerowe i spacerowe) oraz rozwojem infrastruktury technicznej. Takie działania na etapie prowadzenia prac budowlanych (prace ziemne, wznoszenie obiektów, oddziaływanie maszyn) mogą wywoływać uciążliwości takie jak hałas, drgania (oddziaływanie chwilowe), emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu, pylenie, utrudnienia komunikacyjne. Należy podkreślić, że oddziaływanie tego typu będzie miało charakter krótkoterminowy, a ww. czynniki będą występowały w sąsiedztwie prowadzonych robót i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W pewnych przypadkach oddziaływanie to będzie jednak mieć charakter trwały, gdyż wiązać się może z degradacją terenów zielonych. Ponadto, niektóre przedsięwzięcia na etapie eksploatacji, zwłaszcza związane ze wspieraniem przedsiębiorczości prowadzone niezgodnie z zasadami gospodarki niskoemisyjnej oraz racjonalnego gospodarowania zasobami mogą przyczyniać się do zwiększania presji na środowisko.

Na szczególną uwagę zasługuje problematyka właściwego gospodarowania odpadami, zarówno komunalnymi, jak i przemysłowymi. Aktualny stan prawny reguluje w sposób jednoznaczny odpowiedzialności i daje narzędzia do prowadzenia zrównoważonej gospodarki odpadami. Przy planowaniu działań inwestycyjnych należy zwrócić uwagę na właściwe bilansowanie oraz stosowanie rozwiązań organizacyjnych i technicznych minimalizujących ilość oraz pozwalających na selektywne ujmowanie strumieni odpadów, w tym niebezpiecznych.

Wśród planowanych w ramach Strategii działań, zdiagnozowano te, które mogą mieć największy znaczący negatywny wpływ na komponenty środowiska, są to:

- działania związane z przebudową systemu dróg oraz budową obwodnicy miasta – kierunek działania 3.2.1,
- działania związane z aktywizacją gospodarczą, których realizacja może wiązać się podejmowaniem prac budowlanych – kierunki działań m.in. 1.1.1, 1.1.2, 1.2.8, 4.1.3,
- działania mające na celu poprawę usług sfery socjalnej, pomocy społecznej i zdrowotnej poprzez działania inwestycyjne i adaptacyjne istniejącej zabudowy na etapie prowadzenia prac budowlanych i modernizacyjnych – kierunki działań m.in. 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.5.1,
- działania na etapie prowadzenia prac budowlanych związane z rozbudową i modernizacją systemów kanalizacyjnych - kierunki działania m. in. 2.6.3,
- działania związane z rozbudową systemu ścieżek rowerowych i pieszych na etapie prac budowlanych – kierunek działań m.in., 3.2.3, 3.4.4,
- działania związane z poprawą funkcjonalności transportu publicznego w fazie eksploatacji. Działanie może mieć bezpośrednie przełożenie na wzmoczenie ruchu transportu autobusowego w mieście, a także zwiększoną emisję spalin i wzrost hałasu – kierunki działań m.in. 3.1.1, 3.1.2, 4.1.1,
- działania związane z aktywizacją turystyki przemysłowej, organizacją imprez masowych i sportowych. Wzmoczony ruch turystyczny może powodować zwiększenie presji na środowisko, emisję zanieczyszczeń i generowanie dużej ilości odpadów – kierunki działań m.in. 2.2.2, 4.2.1, 4.2.2.

Zakres działań inwestycyjnych w Strategii ma w założeniach wpłynąć na poprawę stanu środowiska oraz podniesienie jakości życia lokalnej społeczności. Tylko w marginalnych przypadkach i przy niedostosowaniu się do określonych wymogów może dojść do zwiększenia presji na środowisko czy fragmentacji przestrzeni będących skutkiem niewłaściwie przeprowadzonych analiz lokalizacyjnych bez uwzględnienia uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych zarówno na etapie planowania, jak i projektowania przedsięwzięć.

Wiele kierunków działań przedstawionych w Strategii będzie wpływać na zmniejszenie presji na środowisko poprzez realizację przedsięwzięć mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Realizacja przedsięwzięć w ramach Strategii będzie służyła kształtowaniu postaw proekologicznych i przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju będzie sprzyjać transformacji w kierunku konkurencyjnej i niskoemisyjnej, „zielonej” gospodarki. Wspieranie przedsięwzięć gospodarczych wykorzystujących alternatywne źródła energii i wprowadzających nowoczesną gospodarkę odpadami pozwoli na ograniczenie wykorzystania zasobów naturalnych oraz zmniejszenie strumienia odpadów. Wpisane do dokumentu Strategii kierunki działań wpłyną na poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz przyczynią się do zwiększenia areálu użytków zielonych. Działania ujęte w Strategii wpłyną na poprawę sytuacji materialnej społeczeństwa (np. poprzez wspieranie przedsiębiorczości), a także podniosą jakość życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności usług publicznych.

Wśród analizowanych kierunków działań najbardziej pozytywne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, będą miały:

- działania związane z nadawaniem nowych form użytkowych, w tym także rekreacyjnych, usługowych i turystycznych przestrzeniom i obiektom. Działania tego typu wpłyną pozytywnie na wzbogacenie oferty kulturowej, poprawę stanu technicznego i sposobu gospodarowania terenami przemysłowymi, a także pozwolą na efektywne wykorzystanie dostępnej przestrzeni publicznej – m.in. kierunki działań 1.1.1, 2.2.1, 2.3.2, 3.4.1, 4.2.2,
- działania związane z kreowaniem atrakcyjnej przestrzeni publicznej i poprawą wizerunku Miasta – kierunki działań m.in., 2.1.6, 3.3.1, 3.3.2, 4.1.2,
- działania edukacyjne związane z podnoszeniem poziomu kapitału ludzkiego i kompetencji, w tym podnoszenie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych – m.in. kierunki działań 1.2.4, 1.2.7, 1.2.5,
- działania związane z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii oraz lokalnych źródeł energii które pozwolą na poprawę stanu środowiska poprzez redukcję zanieczyszczeń do atmosfery i wód oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów – kierunki działań 2.4.1, 2.4.2, 1.2.1,
- wpieranie działań w zakresie zrównoważonego gospodarowania odpadami – kierunki działań m. in. 1.2.1, 2.6.1,
- działania mające na celu poprawę jakości życia oraz integrację społeczną i aktywizację w różnych sferach życia – kierunki działań m.in. 1.2.6, 2.1.3, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.7, 2.3.3, 2.2.2, 2.6.5,
- działania związane ze zmniejszeniem emisji ładunków zanieczyszczeń do środowiska oraz mające na celu minimalizację uciążliwości środowiskowych – kierunki działań m. in. 3.4.2, 2.6.3.

Załącznik 1 Kierunki działań Strategii Rozwoju Miasta Radlin:

- Wykorzystanie terenów pogórnich do tworzenia skupisk firm produkcyjnych i usługowych
- Dopasowanie lokalnych inicjatyw gospodarczych do wyzwań i potrzeb regionu
- Inspirowanie i wspieranie przedsiębiorczości na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu
- Wspieranie/promowanie przedsięwzięć gospodarczych na rzecz wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz nowoczesnego zagospodarowania odpadów
- Organizowanie/wspieranie sieci współpracy między różnymi branżami lokalnych MŚP i sektorem obywatelskim
- Wspieranie działań podmiotów gospodarczych na rzecz kreowania/promowania lokalnego produktu markowego
- Wykorzystanie edukacji szkolnej i przedszkolnej do kształtowania postawy przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych
- Udział w przedsięwzięciach dostosowujących ofertę szkolnictwa zawodowego do realiów regionu
- Wspieranie osób podejmujących samozatrudnienie
- Wspieranie mikroprzedsiębiorczości w przestrzeni śródmiejskiej – zwłaszcza działań nakierowanych na powiększenie kapitału ludzkiego i kapitału społecznego
- Gospodarcza aktywizacja z wykorzystaniem wszelkich form partnerstwa publiczno-prywatnego
- Wykorzystanie systemu edukacji szkolnej do kształtowania kompetencji do obywatelskiego funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej
- Podnoszenie kompetencji do funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej dla wszystkich grup społecznych
- Rozwój infrastruktury służącej informatyzacji sfery publicznej
- Rozwój procedur dla e-zarządzania usługami i przestrzenią publiczną oraz wykorzystanie technik informatycznych dla zwiększenia bezpieczeństwa publicznego
- Wykorzystanie narzędzi informatycznych dla wzmocnienia przejrzystości i deliberatywności zarządzania miastem
- Organizowanie powszechnego uczestnictwa w kształtowaniu estetyki przestrzeni miasta (w tym zaangażowanie subkultur młodzieżowych)
- Doskonalenie bezpośredniej partycypacji społecznej w decydowaniu o rozwoju – w tym: budżet obywatelski, konsultacje społeczne, inicjatywy uchwałodawcze
- Tworzenie/odtworzenie terenów rekreacyjnych (np. wykorzystanie terenu Bażanciarni, hałdy pogórnicy, Wypandowa, Redenu)
- Poszerzenie oferty kulturalnej (zarówno kultura masowa jak i kultura wysoka)
- Wyrównywanie szans dostępu do oferty czasu wolnego (np. ulgi dla rodzin wielodzietnych)
- Inwestycje infrastrukturalne dla potrzeb sfery socjalnej i pomocy społecznej
- Adaptacja istniejących obiektów do potrzeb sfery socjalnej lub pomocy społecznej
- Zwiększenie zakresu podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych (np. rehabilitacja)
- Realizacja programów aktywności lokalnej
- Wspieranie przedsięwzięć w zakresie e-learningu i e-edukacji, szczególnie osób starszych
- Rozbudowa sieci ciepłowniczej wykorzystującej lokalne źródła energii

- Wspieranie podmiotów indywidualnych we wprowadzaniu rozwiązań wykorzystujących lokalne źródła energii
  - Wspieranie budownictwa socjalnego i komunalnego poprzez działania inwestycyjne oraz poprzez adaptowanie istniejącej zabudowy
  - Powszechna, ustawiczna edukacja w zakresie gospodarki odpadami
  - Stworzenie systemu opieki nad zwierzętami
  - Dokończenie rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych.
  - Doskonalenie procedur reagowania dla realizacji bezpieczeństwa publicznego
  - Dostosowywanie zakresu i jakości pozostałych usług związanych z czystością miasta i porządkiem publicznym (np. cmentarnictwo) do oczekiwań społecznych
  - Integracja transportu publicznego (autobusowego i kolejowego) poprzez współpracę z przedsiębiorstwami komunikacyjnymi w Rybniku, Wodzisławiu, Jastrzębiu
  - Koordynacja szynowego i drogowego transportu publicznego w ramach systemu regionalnego
  - Przebudowa systemu dróg, w tym budowa obwodnicy miasta
  - Wprowadzenie elementów inteligentnego systemu sterowania ruchem
  - Koordynacja systemu ścieżek rowerowych z systemami miast ościennych w ramach systemu ponadlokalnego
  - Poprawa wizerunku centrum miasta
  - Wszechstronna rewitalizacja osiedla Emma i innych obiektów dziedzictwa epoki przemysłowej
  - Wprowadzenie polityki parkingowej spójnej z działaniami dotyczącymi jakości sieci drogowej, transportu publicznego i przestrzeni publicznych
  - Zwiększenie areалу i kształtowanie wysokiej jakości użytków zielonych (także w centrum miasta)
  - Przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne na rzecz ograniczenia uciążliwości środowiskowych w przestrzeni publicznej (ograniczenie hałasu, eliminacja zanieczyszczeń powietrza)
  - Eliminacja zanieczyszczenia światłem
  - Rozbudowa lokalnego systemu ścieżek pieszych i rowerowych łączącego obiekty sportowe, rekreacyjne, tereny zieleni
  - Wspólne z innymi miastami/gminami przedsięwzięcia dla rozbudowy ponadlokalnej infrastruktury transportowej
  - Wspólne z innymi gminami przedsięwzięcia na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich
- Wspólne z innymi gminami inicjatywy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości
- Współorganizowanie i integrowanie z innymi gminami specjalistycznych usług publicznych o ponadlokalnym znaczeniu (np. kultura, transport publiczny, zdrowie, usługi społeczne)
  - Wspólne z innymi gminami inicjatywy na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i wspierania organizacji pozarządowych
  - Inspirowanie i wspieranie imprez sportu wyczynowego i masowego o zasięgu ponadlokalnym, w tym ogólnokrajowym i międzynarodowym.
  - Promowanie turystyki przemysłowej i turystyki miejskiej

Aneks nr 7 – lista uczestników warsztatów strategicznych

Imię, nazwisko	Instytucja / funkcja
Absalon Piotr	Sekretarz Miasta Radlin
Adamczyk Błażej	Harcerski Krąg Seniora "Skaut"
Bednorz Dariusz	mieszkaniec Radlina
Bednorz Ewa	Stowarzyszenie śpiewacze Chór „Słowacki"
Bednorz Jerzy	Harcerski Krąg Seniora "Skaut"
Bednorz Leszek	KWSA oddz. KWK Marcel
Bednorz Leszek	radny Rady Miejskiej w Radlinie
Bednorz Wojciech	Radlińskie Towarzystwo Kulturalne
Brachmański Henryk	Miejski Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Radlinie
Chromik Marian	ESOX
Cybułka Lucyna	Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Radlinie
Doleżych Tomasz	Związek Subregionu Zachodniego
Dzierżęga Wojciech	Zakład Gospodarki Komunalnej w Radlinie
Dziuk Ewa	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Radlinie
Gajda Marek	UM Radlin
Gatnar Grażyna	Przedszkole Publiczne nr 1 w Radlinie
Gogolok Patryk	UM Rybnik
Gomola Adam	KS Górnik Radlin ASPN
Hartwig Sebastian	Stowarzyszenie Młody Radlin
Hening Izabela	Biuro Porad Obywatelskich
Hetman Piotr	radny Rady Miejskiej w Radlinie
Hetman Urszula	Klub Honorowych Dawców Krwi "Pijawka"
Janeta Grażyna	UM Radlin
Klima Beata	Zespół Szkół Sportowych nr 2 w Radlinie
Kominek Edward	ZHP Hufiec Ziemi Wodzisławskiej
Kopsztein Maria	Radlińskie Towarzystwo Kulturalne
Kostaniuk Bronisław	Forum Firm Miasta Radlin
Król Marcin	UM Radlin
Krupa Bartłomiej	Stowarzyszenie Aktywni Społecznie
Kryszewska Krystyna	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie
Kuczera Jarosław	Biuro Porad Obywatelskich
Kurek Beata	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie
Lubszczyk Agnieszka	Starostwo Powiatowe Wodzisław Śl
Łysek Mateusz	Stowarzyszenie Aktywni Społecznie
Maciończyk Eryk	Zrzeszenie Miłośników Drobnego Inwentarza
Miler Tomasz	MOK w Radlinie
Mitko Łukasz	SLD
Mizia Halina	UM Radlin
Mucha Karina	UM Radlin
Naściszewska Weronika	MOK w Radlinie
Niewelt Henryk	Forum Firm Miasta Radlin
Nosek Dominika	Świetlica Środowiskowa "Koliba" w Radlinie
Pawliczek Henryka	Miejska Bibliotek Publiczna w Radlinie
Podleśny Zbigniew	Zastępca Burmistrza Radlina
Robakowski Adam	KWSA oddz. KWK Marcel
Sier Krzysztof	Latarnik w projekcie "Polska Cyfrowa Równych Szans"
Sitek Aleksandra	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie
Skiba Anna	UM Radlin
Sobala Michał	UM Wodzisław Śl
Sobik Justyna	UM Radlin
Sosna Dominika	Ochotnicza Straż Pożarna Głóźny
Sowa Beata	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie

Stiel Lucyna	Stowarzyszenie Radlińska Przystań
Stoński Tomasz	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie
Swaczyna Adam	mieszkaniec Radlina
Szewczyk Tatiana	MOSiR Radlin
Święty Grzegorz	mieszkaniec Radlina
Twardzik Zygmunt	Radlińskie Towarzystwo Kulturalne
Wietecha Maria	Rodzinne Ogrody Działkowe Malina
Wójcik Łukasz	SLD
Żmijewski Aleksander	radny Rady Miejskiej w Radlinie